

ELŐFIZETÉS

HELYTBE:
Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-szorosos betű sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási díj 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyenlő vasúti palotájában.
TELEFON-SZÁM: 522.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1908.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szerda, május 6.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Aradi erkölcsök.
- A leszavazott szabadságünnep.
- Az állami tisztviselők lakbéré.
- Az aradi román klub ügye a képviselőházban.
- Késnek a Welter milliók.
- A városi tisztviselők összeférhetetlensége.
- Ujabb harcok előtt.
- Hullámok a Polónyi—Lengyel-pör körül.
- Amiről beszélnek.
- Bing Béla eltűnése.
- Egy urileány szerelmi drámája.
- A nadrágos primadonna.
- Barkóczy Sándor Aradon.
- Tárca: Ketten. Irta: Radnóthy Dénes.

Aradi erkölcsök.

Arad, május 5.

Magas lábon levő nagyságos Kétszáz-ezer forint és tekintetes Ötvenezer forint, valamint az ezen két határ között levő, különböző című vagyonok, vádat emelek kegyedek ellen tudatos bünszerzés, kicsi ágaskodók elpusztítása és a született váltózsírálók tervszerű megkárosítása és az ezzel kapcsolatos társadalmi vétségek miatt. Nagyrabecsült vagyonos osztály, az önök fejedelmek, az amerikai számozatlan dollárok urait Roosewelt elnök így tisztelte meg: hülye milliárdosok. Szép szó, amelynek szeretném a párhuzamosát megírni. De Roosewelt bizonyára jobb lábon áll az amerikai vádhatóságokkal, mint mi, ujságírók, akiket egy ilyen erőteljes szó esetleg az osztályellenes izgatás bűnébe hurkol. A kifejezést tehát mellőzzük. De a milyen joggal érte a kipellen

gézés a milliárdosokat, akik mágnások és kékvérű barátok után sóvárognak, s akik az apáknak okosan szerzett vagyonát a legoktalanabb költségek cséplőibe töltik: ép oly igazul éri a megítélés azokat, akik a vagyon előnyeinek fitogtatásával, örömeit utcára vivén, megalapítják a pazariás egyetemét, ahol olyan sokan buknak el mindjárt a tanulmányok legelején.

Senkinek se lehet törvényt szabni arról, hogy mily ablakon dobhassa ki a pénzét. Még a más pénzével is korlátlanul rendelkezhetnek az emberek — azt értjük ez alatt, amit a váltók sajtólnak ki a vaszekrényekből — hát még a magáéval. És a költségesre tagadhatatlanul szükség van. Az iparosok, a boltosok, a vendéglősök, a főpincérek, a kölesnadók és egyéb foglalkozásuk tekintélyes részének a megélhetése függ attól, hogy legyenek pazariók és ebbeli hivatásukat szakadatlanul gyakorolják. A művészet, sőt az irodalom is belébetegednék, ha a világon csupa takarékos, gazdálkodva élő emberek lennének. Hanem a gazdag életnek az a formája, amelyet ma — és mondjuk már meg: az aradi gazdagok — divattá tettek: egyenesen bünt jelent. Magára veszi a felelősséget azok sorsáért, akik a hozzájuk való kapaszkodásban elbotlottak és leszédülnek.

A jámborok tanításaiban az foglaltatik: a gazdagoknak szabad fényűzést üzni, cifrázkodni, mert van módjuk rá. A hibások azok, akik utánózni akarják, amikor hiányzik a hozzávaló ezer holdjuk, vagy a

takarékbetétjük. Mégse lesz így. Ha a gazdagok nem tennék olyan kívánatossá, olyan mutatósá és tekintélyt adóvá a pazariást: a szegények se erőlködnek utána. Az pedig az emberi egyenlőség tudatából fakad, hogy az egyik nem akar lemondani arról, amiben a másiknak része van s a mi amannak, úgy látszik, jól esik.

A költséges akkor ugrasztja be a legtöbb szegény ördögöt, a mikor szépnek látszik. Szegénynek lenni nem szégyen, — de nem szép. A kivilágított ablakokon innét úgy látszik, hogy azok, akik estélyeket adnak, párisi öltözetet viselnek, minden lóversenyre és premierre a fővárosba vagy Bécsbe futhatnak, a telet a Riván, a nyarat Scheweningenben töltik, gyermekeikhez minden európai nyelv számára külön nevelőnőt tartanak, akik ezreket veszíthetnek és nyerhetnek a kártyán, a nélkül, hogy ennek boszúságát, vagy örömet elárulnák: mindezek valami megkülönböztetett, tartalmasabb életet élnek. Sőt igazában ez az élet: a szereplés, a sürgés azok között, akikről beszélnek, akik az ugynevezett társaságot jelentik. Lehet-e csodálni, a mikor az örökké kiskoruk ide vágyakoznak s ennek elérésére nasználják fel minden eszközt: az örült, fárasztó munkát s aztán a még örültebb szerencsepróbálást. S most már melyik a hibásabb: az, aki a csábitás rabja lesz, vagy az, akinek példája a csábitó?

És milyen üres, milyen szellemtelen ez a megkülönböztetett élet. Ötletnek, lelki

A varsányhádi erdő.

Varsányhádi pusztán volt egy kerek erdő,
Nyoma sincs talán már azoknak a fáknak,
Pedig a nagy rónán clyan nagyon kedves
Játékszere volt a pajkos délibábnak.
Tőle kérdezte meg az első sugár is,
Hogy miről álmódott,
És lehajló lombján csókkal szárítgatta
A rengő harmatot.

Itt volt a hazája véresének, rigónak,
Lombja közé rejtve annyi volt a fészek,
Sőt a barlangi sas nyulászni ha fáradt,
Ugy alkonyattájon az is ide tért meg.
A legnagyobb fának tetejébe szállott
Eszrevétlen, esendben,
Onnan vigyáztatta, az ő birodalmán
Sorján megy-e minden.

A pusztán iramló garaboncs szélnek
Ez a kis erdő volt egyedüli gátja.
És hogy megfoghatta, tapsolt levelével
S úgy meghajladozott a sok öreg nyárfa.
Ha vihar tépázta, haragos zöldre vált
Minden kis levele.
Csak morgott, míg a nap mosolygó arcával
Ki nem engesztelte.

Itt a kis erdőben, kakukfüves párnán
Ugy elszenderegtem egész napon által,
Itt esalta ki lelkem legragyogóbb álmát
A ringató szellő, altató madárdal.
Óh, azok az álmok hamar messzeszálltak,
De emléke él még,
S rá visszagondolni bár fáj is a lelkem,
Mégis gyönyörűség...

Varsányhádi pusztán nem úgy van mint régen,
Csengő madárdallam nem hangzik a fáru,
A kis erdő helyén, mint egyebütt, másutt,
Buzavirág kéklik, buzatalász sárgul.
És fölötte, szóltan, reggeltől napestig
Iramlik a fecske,
Boldogabb időkből, miatha csak a multból
Nyomokat keresne...

Kató József.

Ketten.

Irta: Radnóthy Dénes.

Ketten ülnek a kis szobában. Egy leány és egy ifju. Beszélgetnek.

A leány: Most egy éve? Nem emlékszem. Vagy legalább is nem akarok emlékezni. Nem szabad. Magtítottam önmagamnak. Akkor minden más volt. Tehát nem emlékszem.

Az ifju: Jó. Ha nem akar emlékezni, hát nem emlékszik. Joga van hozzá. Az a mult a

magáé is, elfelejtett. És haragudhatik rám. Nem fogok vezekelni. Nekem nincs bűnöm. Csak maga változott. Mennyivel őszintébb, mennyivel igazságosabb volt egy esztendővel ezelőtt. Akkor még nem tudott színészkedni, most már megtartott.

A leány: Ki tudja? hátha akkor komédiáztam és most vagyok őszinte.

Az ifju: Legyen. Ehhez is joga van. Én ugyan inkább azt hissem, hogy akkor sem mondtott igazat és most sem őszinte. De mindégy, akár azt mondja, hogy szeret, akár azt, hogy gyűlöl. A nő százszor hajodik, ha szerelemről beszél és ezerszer, ha gyűlöletről.

A leány: Szép. Már jó uton vagyunk, ha szellemeskedik. De talán nem beszélne annyi a szerelemről. Hiszen olyan fi ka a szerelem.

Az ifju: Csak folytassuk. Engem érdekel a dolog. Mert én vagyok és maradok, aki voltam. Maga azonban...

A leány: Hagyjuk. Maga sohasem volt az, aki volt. Ennek a mondásnak ugyan nincs értelme, de azért higgye el, igaz. Közünk nem történt semmi. Legalább nem lett volna szabad, hogy törtéjék. Ami elmúlt, elmúlt. És én, ismétlem, semmire sem akarok emlékezni.

Az ifju: Tehát felejtünk. Azu áu megyünk tovább. Ki jobbra, ki balra. Én elviszem magammal a mult gyönyörűségét. Annak a percnak a boldogságát, melyben megvalósult, hogy szeret. Hátha, szépek az emlékek. Ágakat haj-

értéknek, intelligenciának megbecsülése hiányzik ebből. Egyetlen technikája van: a majmolás. Az első tudja isten hol látta, — a többi mind utána megy; a többi: azok, akik tehetik és akik nem tehetnek. Az utolsók tudják legkevésbé, hogy mi az élvezet benne. De végigcsinálják; mert ha csak egyetlen szemét elhagynák az utánzás láncának, ki találnának esni abból a zagyva rétegből, amelyet a pazarlás jogcímén a társadalom fölének neveznek.

Ha a kétszáz ezer forintok és az ötvenezer forintok megtanulnának egyszerűen élni, passziókat kevésbé mutogatni, az előkelőséget kevésbé cicomázni: mindjárt kevesebb lenne a vizre jutott börzejátékos. Bizony ezeket hatalmasan lehet száni. Tönkrejutni, hogy az eluszott vagy az igazi gyönyörűségek soha el nem pusztuló emlékeit, a jóllakásig kielégített élvezetek érzését hagyja maga után: megjárja. De lerongyolódni a kétségbeesett pénz-hajszá végén, amelyért kárpótlást a gazdagok társasága semmiben se nyújtott: ez igazán szomorú sors.

Egy magyar mágnás hazajött Párisból, otthagyan a garasát.

— Fiuk, — mondotta a barátainak, mikor közbük ért, — elköltöttem mind a hatszáz hold földemet, a kastélyomat és még kétszáz ezer forintot. Semmim se maradt. Hanem hazahoztam egy nótát, — az aztán fenséges egy nóta!

Azok a szerencsétlenek, akik a gazdagokhoz való kapaszkodásban elköltötték a maguk vagyont, a barátaik pénzének egy részét, — egy nótát se visznek magukkal a tengeren túlra, amely őket a nyomorúságban megvigasztalhatná.

Anglia és a leszerelés Berlinből jelentik: Diplomáciai körökben, mint a Berl. Tgbl. jelenti, híre jár, hogy Anglia még nem adta fel abbéli fíradásait, hogy a flottafegyverkezés dolgában nemzetközi egyezményt hozzon létre. Az angol kormány most azt az eszmét hatolgtja, hogy a hatalmakat egy Hagában megtartandó és tengerészeti szakemberekből álló konferencia összehívására bírja. E konferencia feladata

tanak és gyümölcsöznek. Aki gondosan bánk velük, megeléget velük boldogaa. Én ápolai fogom őket. Eh! de látom, ez unatja. Beszéljünk másról. Új ruhája lesz a hangversenyen?

Tovább beszélgetnek. A szemük tűzben ég és folyton az egymás pillantását keresik. Az ifju elmegy.

Az ifju (magában): Jobban szeretem, mint valaha. De büszke maradok. Én nem fogom kéral.

A leány (egyedül): Imádom. De egy kis ngratas nem árt. Csak azért is.

Másnap. A beszélgetés tartalma ugyanaz, csak a szavak mások. Bucsuzaskor:

A leány: Ha maga azt hiszi, hogy engem ismer és a szívembe lát, csalódik. Tudja.

Az ifju: Nem csalódom. Vannak nők, akik előbb titkolták az igazságot és aztán — nem mondanak igazat. Az igazságot pedig csak igazsággal lehet palástolni, harugsággal nem. Látja.

A leány (magában): Igaza lehet.

Az ifju (magában): Vajon igazam volt-e?

A leány (hangosan): Nincs igazam. A nők előbb nem mondanak igazat és aztán . . . nos aztán néha igazat is mondanak.

Az ifju (hangosan): Igazam van. Amint a példa bizonyítja.

Elmegy.

lenne eldönteni azt a kérdést, hogy a leszerelés technikailag keresztülvihető-e? Angliának ugyan nem szándéka, hogy azonnal meghívókat küldjön szét a flottafegyverkezés korlátozása ügyében tartandó diplomáciai kongresszus megtartására, de tovább dolgozik rajta, hogy ezt a célt elérje. Azok a lépések, melyeket Anglia most teljes csendben tesz, hivatalos jelleggel egyáltalában nem bírnak.

A leszavazott szabadságünnep.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Budapest, május 5.

Pikáns ügyben döntött ma a t. Ház. Nagy György azt indítványozta, hogy a hivatalos április 11. helyett március 15. legyen a hivatalos szabadságünnep. Wekerle kijelentette, hogy elvileg nincs kifogása ez ellen, de azért még se járul hozzá a módosításhoz. A függetlenségi többség természetesen szintén elvetette a március 15. megünneplésére vonatkozó indítványt.

Az ülés különben így folyt le:

Justh Gyula elnököl az ülésen.

A jegyzőkönyv hitelesítése után kegyeletos szavakkal emlékezett meg Türr István nálaáról, aki nem volt ugyan a Ház tagja, de egyike volt az elmúlt évszázad nagy magyarjainak.

A Ház jegyzőkönyvben öröklül meg emléket és ravatalára koszorút helyez.

Elnök bejelent, hogy *Andrássy* belügyminiszter holnap, szerdán fog válaszolni Bánffy Dezso báró interpellációjára a soproni eset dolgában.

(A nemzeti ünnep.)

Nagy György indokolja ezután azt az indítványt, hogy *április 11-ike helyett március 15-ike legyen nemzeti ünnep*. Hivatkozik arra, hogy *Kossuth* Ferenc már évekkel ezelőtt tett erre vonatkozólag indítványt. A függetlenségi pártot annak idején leszavazta a szabadelvű párt és így lett 1898-ban ápr. 11-ike nemzeti ünnep. De 1906. óta függetlenségi többség van és ennek kötelessége a trónbitorio április 11-ike helyébe március 15-ét tenni. Mert a király aláírását később a mártírok vére mosta le. A nemzeti közudat március 15-én ünnepli a negyvennyolcas idők emlékét. Előterjeszt ezután az indítványát, illetőleg törvényjavaslatát az iránt, hogy március 15-ét tegyék április 11-é helyett nemzeti ünnepé. Javasolja, hogy általános munkaszünet legyen ezen a napon. (Helyeslés a balpárton.)

Wekerle Sándor miniszterelnök elismeri, hogy a *hivatalos ünnep nem tudott átmenni a közudatba*. Nagy György indítványa ellen *nincsenek elvi kifogásai*. De valamennyi párt összhangozó működésére van szükség, nehogy diszszonancia támadjon. Különben is a kormány joga és kötelessége a törvényjavaslatok benyújtása. Kérem a Házat, bizza meg ebben a dologban is a kezdeményezéssel a kormányt és Nagy György képviselő ur indítványát az alkalommal mellőzze.

A többség ezután *nem tűzi napirendre Nagy György indítványát*.

(A mentelmi ügyek.)

Következtek a *mentelmi* ügyek. *László Pál, Hajdu* Frigyes, *Polónyi* Dezso mentelmi ügyei: vita nélkül intézték e. *Farkasházy* Zsigmond mentelmi jogát a nagyváradi törvényszék megkeresésére Hédeváry Lenel felszólalása után *nem függesztették fel*.

Következett *Bene* István mentelmi ügye. Baoghy Ernő előadó a bizottság nevében ajánlja, hogy *ne függeszsek fel Bene* mentelmi jogát, mert a bizottság szerint a becsültséértés nem történt meg.

Vlád Aurél tiltakozik az ellen, hogy a mentelmi bizottság a dolog érdemének bírálataba bocsátkozzék. Itt ítélet van, azt felülbírálni képtelenség.

Fenyvesi Soma csatlakozik Vlád felfogásához és egyenesen perrendellenesnek mondja a mentelmi bizottság álláspontját.

Baloghy Ernő előadó fentartja javaslatát.

Fenyvesi János visszavonja indítványát, miután az majdnem szó szerint megegyezik Vlád indítványával. A Ház többsége ezután *Vlád Aurél indítványát fogadja el a mentelmi bizottság javaslatával szemben*.

Csontos Andor és Ajtay Aladár képviselők mentelmi jogát a mentelmi bizottság javaslata értelmében *felfüggesztik*.

Elnök ezután 10 percre felfüggeszté az ülést, majd

Fenyvesi Soma előadó Hodzsa Milán mentelmi ügyében tesz előterjesztést. Egy hírlapi közleményből kifolyólag, nemzetiség ellen való izgatás miatt, mentelmi jogának felfüggesztését kérték. Egy másik közleményből kifolyólag is kikéri őt a bíróság.

Mindkét esetben a Ház többsége felfüggeszté Hodzsa mentelmi jogát.

Fenyvesi Soma előadó Szikcsák Ferenc mentelmi jogát izgatás miatt felfüggeszténi kéri.

Az előadó indítványát egyhangulag elfogadják.

Fenyvesi Soma előadó ösmerteti Szikcsák Ferencnek egy másik ügyét. Egy jablonkai bankalapítás ügye alatt gyűlést hívott egybe és izgatott. Az illetékes bíróság megkeresése alapján, Szikcsák mentelmi jogának felfüggesztését javasolja.

Popp Csicsó István ellenzi Szikcsák mentelmi jogának felfüggesztését, mert a kérdéses ügyben nem látja az izgatás ismérveit fennfőrogni. Az a szolgabíró, aki ellene a feljelentést beadta, csak azért tette ezt, mert Szikcsáknak volt bátorsága az illető szolgabíró ügyében interpellálni.

Elnök: E ér a kijelentésért reudreusittem a képviselő urat.

Nagy Sándor a mentelmi bizottság javaslatát ajánlja elfogadásra és azt el is fogadták.

Ezutan tárgyalják az aradi román képviselők mentelmi ügyét. Erről külön cikkben számolunk be.

Az állami tisztviselők lakbére.

Az aradi tisztviselők köre a közgyűléshez.

— Az Aradi Közlöny kiadóitójától. —

Arad, május 5.

Többször kifejezést adtunk az aradi állami tisztviselők jogos elkeseredésének, melyet azkeltett, hogy a lakbérrendezés alkalmából az aradiakat a kormány részéről mellőzés érte. Megfeledekztek Budapestben arról, hogy Aradon a lakberek ép olyan horrorbilisan magasak, mint akár Pozsonyban, vagy Kassan, sőt Budapest sem viheti el vitathatalanul a pálmát e tekintetben előünk. A város közgyűlése is érezte és belátta, hogy az Aradon lakó állami tisztviselők a régi rendszerű lakáspénzért megfelelő lakást nem kapnak s azért felirt a kormányhoz, hogy méltányolja aradi ekszponenselnek helyzetét és sorozza városunkat ama lakbérkategóriába, melyek a törvényben stípuiait lakáspénzen felül még az első és második lakásbér osztály közötti különbözet felét kapják.

Ezt a kérelmet a kormány mindazidalg nem teljesítette, sőt az a riasztó hír terjedt el Aradon, hogy nem is fogja teljesíteni. Ez azonban vakiármának bizonyult. Az állami tisztviselők országba egyesületének aradi köre legutóbb tartott választmányi ülésén a kérdésnek napirenden való tartása mellett határozott s kimondotta, hogy a legintenzivebb módon dolgozik azon, hogy a jogos kérelmet a kormány végre valahára teljesítse.

A pénzügyminiszter az 1908. évi állami költségvetés bizottsági tárgyalása alkalmával, szombaton, kijelentette, hogy a már összeállított költségvetésbe lakbérrendezés címén újabb nagyobb összeget akar felvenni. Részletesen nem sorolta fel, hogy mely városok lakbéréit szándékozik megjavítani.

Az aradi állami tisztviselők tehát újból a város közgyűlésének erkölcsi támogatását ké-

zik s a következő beadvánnyal fordul az arad-vidéki kör a közgyűléshez:

Tek. Törvényhatósági Bizottság!

Müller Károly ur, városunk országgyűlési képviselője indokolt indítványára a t. Bizottság anaak idején fellrni méltóztatott a kir. kormányhoz az aradi állami tisztviselők lakbérének emelése, illetve lakbérpótlékok engedélyezése iránt.

Az 1908. évi költségvetés most meginduló tárgyalása alkalmából a kérdés különösen aktuális, miért is azon tiszteletteljes kérésrel fordulunk a t. Bizottsághoz, hogy érdekünkben a kir. kormányhoz a tárgyban, — mintegy emlékeztetésként — a siker biztosabb elérhetése céljából újabb feliratot intézni kegyeskedjék. A miniszterelnök urnak a pénzügyi bizottságon minap előterjesztett és ott el is fogadott lakbérrendezési tervezetére vonatkozólag különösen azt kérjük a feliratban kiemelni, hogy Arad lehetőleg a kilencven százalékos osztályba soroztassék.

Mély tisztelettel az állami tisztviselők Országos Egyesülete aradvidéki köre, mint az aradi állami tisztviselők képviselője nevében

ifj. Schweigert Péter, Jánossy Győző,
titkár. h. elnök.

Azt hisszük, hogy a közgyűlés már elfogalt álláspontjának megfelelően ismét segítségére siet az aradi állami tisztviselőknek. Ezer aradi család érdekéről van szó, akik mind hozzájárulnak a város közterhelnek viseléséhez.

Az aradi román klub ügye a képviselőházban.

Döntés — holnap.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 5

Az aradi román klub ellen a rendőrség kihágási bírója tudvalevően eljárást indított azért, mert a klub miniszterleg jóváhagyott alapszabályok nélkül működött. A megalakulás alkalmával vezetőkké választott képviselőket ezért a rendőrség felelősségre akarja vonni s Goldis László, Popp C. István dr., Onku Miklós és Suciu János dr. mentelmi jogának felfüggesztését kérte a képviselőháztól. A mentelmi bizottság a képviselők kiadatásával immár foglalkozott. A bizottság ülésén Suciu János dr. fejtegette ki, hogy az aradi klub nem önálló alakulás, hanem csak a fővárosi központi nemzetiségi pártkör román osztálya és hogy a román képviselők felfogása szerint politikai klubalakítása nincs miniszteri, illetve rendőrhatalósági jóváhagyáshoz kötve.

A képviselőház ma tárgyalta a mentelmi bizottság jelentését, mely a képviselők kiadását javasolja.

Az ügy körül hosszabb vita fejlődött ki, amelyben a nemzetiségi képviselők a kiadatás ellen szólltak fel.

Mihályi Tivadar ellenindítványt nyújt be, mert a képviselők csak politikai pártszervezés céljából működtek, ez pedig egyáltalában nem képez kihágást.

Maniu Gyula fontos alkotmányjogi kérdésnek tartja az ügyet. A politikai jogok elkobzását látja az aradi rendőrség eljárásában. Szerinte zaklatás esete forog fenn és ezért kéri a Házat, hogy a képviselőket ne adja ki.

Nagy Dezső reflektál Maniu szavaira. A büntető törvénykönyv intézkedésel, ugyemend, mindenkire vonatkoznak és ha ez ellen vétenek a nemzetiségiel, viseljék a következményeit is. A nemzetiségiel mindig élesebben tüntetik fel, hogy Magyarországon szavak vannak. A konkrét esetben egyszerű kihágásból politikai tőkét akarnak kovácsolni. (Zajos

tiltakozás a nemzetiségi pártion.) A tényállást köalrik az iratok és ezekből a zaklatás esete nem forog fenn. Ajánlja a mentelmi bizottság javaslatának elfogadását.

Vlad Aurél tisztán jogi szempontból akarja tekinteni az ügyet, mert ezt hazafias frázisokkal, amiket az előtte szóó hangozta ott, elintézni nem lehet. Politikai pártszervezkedésről volt szó. Más pártok szervezéséhez sem kell belügyminiszeri engedély és itt tisztán annyit történt, hogy a helyett, mint a többi pártok, Budapesten, a nemzetiségi párt Aradon tartott fenn központi irodát. Erez semmiféle miniszteri jóváhagyásra, vagy alapszabályokra nincsen szükség. Zaklatás esetét látja s ezért nem fogadja el a mentelmi bizottság javaslatát.

Mivel a tárgyalásra szánt idő letelt, a tanácskozást félbeszakították és folytatását holnapra halasztották.

Késnek a Weitzer milliók.

Komplikáció a hagyatéki illeték körül.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 5

A Weitzer milliók sorsának utolsó fázisáról lapunk április 19-iki számában írunk részletesen. Az osztrák legfőbb törvényszék jóváhagyta a gráci Landesgericht döntését s elutasította ezzel özvegy Weitzer Jánosné óvását, melyet a hagyatéknak Aradvárosa részére történő beszavazolása ellen adott be.

A város azonban a végrendelet végrehajtásához nem láthat még hozzá, mint ezt ugyanakkor szintén megirtuk. A hagyatéki illeték ügye rendezésre vár. A hagyatéki illeték a hagyatéki vagyon tíz százaléka s így a két milliós örökségből, mely jótékony célokat akar csak szolgálni, kétezszeker korona az államkincstár illetné.

Arad város nevében Varjassy Lajos felirt a magyar királyi pénzügyminiszteriumhoz s kérte, hogy az osztrák pénzügyminiszternél eszközölje ki a magyar kormány azt, hogy az osztrák kincstár az illetékiől álljon el. A hagyaték ügyét kezelő megbízott ügyvédje a városnak: Steinhardt Mór dr. gráci képviselője, lovag Hochenburger Viktor dr. utján szintén beadvánnyal fordult az osztrák hatóságokhoz. Az ügy azonban valahol megfeneklett.

A pénzügyminiszter április huszonnyolcadikán leiratot intézett a városhoz, amelyben tudakozódott az illeték kérdés állása iránt. A leirat vétele után Steinhardt dr. gráci helyettesét sürgönyileg felszólította, hogy értesítse őt vajjon, hogy döntöttek az osztrák pénzügyi fórumok. Hochenburger dr. sürgönyválasza tegnap megérkezett. Az illeték elengedése vagy fizetési kötelezettsége tárgyában még döntés nincs. És a függő állapot azonban a hagyaték kiutalása, illetve birtokbavétele körül komplikációkat okozhat s azért Steinhardt dr. ma a következő beadványt intézte a polgármesterhez:

Polgármester ur felhívása folytán sürgöny utján kérdést intéztem lovag Hochenburger Viktor dr. urhoz, a város gráci megbízott ügyvédjéhez, hogy tudassa velem, vajjon a Weitzer-ügyben kiszabott illetékek tárgyában beadott felülvizsgálati kérelmeket a csász. és kir. osztrák pénzügyminiszterium elintézte-e és miként? Az ezen kérdésemre kapott sürgönyválaszból kitűnik, hogy a felülvizsgálati kérelmek ma sincsenek elintézve.

Kérem Nagyságodat, hogy az ez ügyben a magyar kir. pénzügyminiszteriumhoz teendő felterjesztésben a kormány figyelmét arra felhívni méltóztatassék, hogy ezen ügynek függőben léte a hagyatéki eljárást, jelesen a hagyaték kiutalását és birtokba vételét hátrá-

nyosan befolyásolja, illetőleg késlelteti és utolsó pillanatban komplikációkra vezethet.

Es okból méltóztatassék a kormánytól kérelmeszni, hogy az ügy elintézését átiratilag sürgetse meg.

Tisztelettel

Steinhardt Mór dr.

tb. főügyész,

a néh. Weitzer János hagyatéki ügyben Aradváros meghatalmazott ügyvédje.

Mint értesülünk, a polgármester már ma felküldötte a magyar királyi pénzügyminiszterhez felterjesztését s kérte, hogy legyen meg mindent Aradváros érdekében és sürgetse meg osztrák kollégájánál az illeték elengedésének ügyét.

A városi tisztviselők összeférhetetlensége.

Előterjesztés a jogügyi bizottsághoz.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 5.

Andrássy Gyula gróf belügyminiszter néhány héttel ezelőtt rendeletileg utasította a törvényhatóságokat, hogy tisztviselőiknek összeférhetetlenségi ügyeit rendezzék. A miniszteri rendeletet Arad város közgyűlésén kihirdették és a törvényhatósági bizottság utasította a tanácsot, hogy a legközelebbi közgyűlésig jelentse be, kik azok a városi tisztviselők, akik vállalatok igazgatóságában, vagy felügyelő bizottságában helyet foglalnak. A belügyminisztert a törvény intencióinak megfelelő rendelet kiadására az indította, hogy a pénzügyi válság alatt több tönkrement pénzügyintézet igazgatósági tagja volt olyan városi és községi tisztviselő, aki lelkiismeretlenül vitte bele a közönséget olyan ügyletekbe, melyeknél az kárt szenvedett csak azért, hogy a pénzügyintézet helyzetét javítsa, vagy a községi összeköttetés által annak hírnevét, hacsak időlegesen is, emelje. Egy másik fontos körülmény is arra késztette a belügyminisztert, hogy az inkompatibilitási törvényt a városi tisztviselőkre nézve, a maga szigorában alkalmazza.

A városok az utóbbi években egymásután alakítanak házi kezelésben iparvállalatokat, vagy pedig vesznek házi kezelésbe olyanokat, melyeknek privilégiuma most jár le. És a miniszter azt tapasztalta, hogy a vállalatok igazgatóságaiban helyet foglaló városi tisztviselők igen sok helyütt minden módon megnehezítették azt, hogy a közönség a magánvállalkozás kezeiből átvegye a hasznosító üzleteket.

A közgyűlés határozatának a tanács eleget akart tenni. Minthogy a tanácsnak négy tagja, köztük a főügyész és alügyész is, tagjai a várossal összeköttetésben álló vállalatok igazgatóságainak, illetve felügyelő bizottságainak s eszerint érdekelt felek, a polgármester úgy intézkedett, hogy a jogügyi bizottság terjesztszen javaslatot a közgyűlés elé, hogy annak alapján mondassa ki a törvényhatósági bizottság, melyik tisztviselőjétől kívánja meg a választást a városnál elfoglalt állása és a vállalat között.

Pénteken délután ülést tart a jogügyi bizottság, melyen Steinhardt Mór dr., a város tiszteletbeli főügyésze fog véleményt mondani a felett, vajjon mely tisztviselő s van inkompatibilis viszonyban a várossal.

A tanács tagjai közül a következők viselnek állásokat vállalatoknál:

Varjassy Lajos polgármester: az *arad-nagykikindai* helyi érdekű vasut igazgatósági tagja.

Kádas Kálmán főjegyző: az *aradi* világi és erőtviteli részvénytársulat felügyelő bizottsági tagja.

Sarlot Domokos főkapitány: az *aradi* első takarékpénztár elnöki igazgatója, továbbá az *aradmegyei* takarékpénztár felügyelő bizottsági tagja.

Löcs Rezső tanácsnok: az *arad-hegyaljai* motoros vasut részvénytársaság elnöke.

Reicher Károly főügyész: az *aradi* takarékpénztár és segélyegylet mint szövetséget elnöke.

Jegesi Károly dr. alügyész: az *aradi* villamossági részvénytársaság elnöke.

Zubor Andor aljegyző: a *Neptun* marosfürdő részvénytársaság igazgatósági tagja.

Ujabb harcok előtt.

Egy miniszteri titkár Aradon.

Tárgyalás az orvosok és munkáspénztár között

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától —

Arad, május 5.

Az aradi kerületi munkásbiztosító pénztár és az aradi orvosszövetség közötti egyezmény jóváhagyásának felsőbb helyen való megtárgyalása szükségessé tette, hogy a pénztár az egyezmény módosítása dolgában újabb tárgyalásokat kezdjen. Tegnap közvetlenül e tárgyalások megindítása után *Harkányi* József miniszteri titkár sürgőnyileg arról értesítette a pénztárt, hogy az orvoskérdés rendezése végett ma Aradra érkezik és egyben kérte, hogy a szükséges tárgyalások lefolytatása végett a pénztár hívja össze az érdekelteket.

A min. titkár az áll. munkásbiztosítási hivatal megbízásából ma délután meg is érkezett Aradra és d. u. három órakor a pénztár orvosi bizottságával, 4 órakor pedig a bizottsággal és az aradi orvosszövetség intéző bizottságával közösen megkezdte a tárgyalásokat a pénztár és a szövetség közötti függő kérdés elintézése érdekében.

A közös tanácskozáson a pénztárt *Cukor* László elnök, *Adler* Andor, *Buday* Gyula, *Fenyő* László, *Reinhart* Gyula igazgatósági tagok és *Bak* Sándor ügyvezető-titkár, az orvosszövetséget pedig *Parecz* Gyula dr. elnök, *Issekutz* László dr., *Leitner* Ernő dr., *Löwinger* Miksa dr., *Werner* Miksa dr. és *Singer* János dr. titkár képviselték.

Harkányi József min. titkár az értekezlet megnyitása után kifejtette, hogy a pénztárak főfelügyeleti hatósága, az áll. munkásbiztosítási hivatal mintegy negyven vidéki várost bejárta megbízottjaival, hogy a pénztárak és az orvosok között a közös érdeket alkotó békés megegyezést létesítsék. Most Szabadkáról jött, ahol hónapok óta teljesen elvadult viszonyok uralkodtak a két fél között, amiért az ottani pénztárt is meg kellett vizsgálnia. Ennek dacára sikerült a harcban álló felek között megegyezést létrehozni és ezért reméli, hogy ez annál inkább sikerül majd Aradon, ahol pénztár és orvosszövetség a legtöbbször egyetértésben teljesíti nehéz hivatását. Az áll. munkásbiztosító hivatal tapasztalata szerint az orvosszövetségek sokkal könnyebben győzhetők meg a békének, ha a hivatal részéről előszóval megkapják a tárgyilagos felvilágosítást és ezért mint a hivatal álláspontját, a következő elveknek szem előtt tartására hívja fel az aradi orvosszövetséget:

A létesítendő megegyezésnek első sorban ideiglenesnek kell lenni, mert a végleges rendezés a véglegesen átszervezett pénztárnak van fenntartva.

A második szem előtt tartandó elv az, hogy az orvosszövetségnek el kell ejtenie a szabadorvosválasztást.

A harmadik és legfőbb szempont a pénztár teherviselési képességének figyelembe vétele, vagyis az orvoskar honoráriumának megállapításánál a pénztár anyagi erejéhez kell igazodnia.

— Ezek azok az alapelvek, — fejezte be előterjesztését a min. titkár a mai gyűlésen — amelyeknek elfogadása esetén a részletek kérdése tárgyalásba lehet bocsátkozni. Hangsúlyozom, idejövetelemnek nincs egyéb célja, mint az, hogy a tárgyalásokat közvetítem és az egyezmény törvényes követelményeire rámutassak. Ha ezeknek a szerződő felek eleget tesznek, úgy mi akadályja sincs annak, hogy az egyezmény jóváhagyassék és az eddigi bizonytalan állapot helyett az orvosszövetség egy jogilag teljesen megálló szerződéshez jusson.

A munkásbiztosítási hivatal megbízottjának előterjesztését hosszabb vita követte, a melyben majdnem valamennyi jelenlevő résztvevő. Az orvosszövetségi intézőbizottság tagjai, élükön *Parecz* Gyula dr. elnökkel, különösen azt kifogásolták, hogy a hivatal fél évvel a szerződés tényleges életbeléptetése után tagadja meg a jóváhagyást, mire a miniszteri titkár előadta, hogy a hivatal csak a legutóbbi hetekben kapta meg az egyezményt, amely addig az országos pénztárnál vesztéget. A pénztári bizottsági tagok és az orvosok is ezután konkrét proposíciókra kértek föl *Harkányi* titkárt, de a kiküldött arra való hivatkozással, hogy ez a pénztár igazgatóságának autonóm hatáskörébe tartozik, fölhívta az orvosi bizottságot, nyilatkozzék a fentebb vázolt alapelvek elfogadására nézve.

A bizottság erre a miniszteri titkár által előterjesztett elveket egyhangulag elfogadta a tárgyalás alapjául, mire az értekezlet a következőkben állapodott meg:

A holnapi nap folyamán *Bak* Sándor ügyvezető titkár egybegyűjtötte az egyezmény revíziójához szükséges adatokat és elkészíti a módosított javaslat tervezetét. Ezt nyomban felülvizsgálja a miniszteri titkár és a tervezet elfogadása felett a pénztár igazgatósága még holnap este nyolc órakor tartandó ülésén határoz. Az igazgatóság határozatát azután a csütörtökön délután öt órára összehívott orvosszövetségi közgyűlés veszi tárgyalás alá.

A közvetlenül érdekelteknél szerzett értesülésünk szerint általános az a fölfogás, hogy a miniszteri titkár fáradozása nem lesz sikertelen, jóllehet vannak még nehézségek, amelyeket le kell küzdeni. *Harkányi* József különben ma ismételtén kijelentette, hogy egyáltalán nem célja az egyezmény módosítását az orvoskar jogos érdekeinek sérelmére keresztülvinni és az állami munkásbiztosítási hivatal is teljes mértékben honorálja az orvoskar értékes és nélkülözhetetlen közreműködését a pénztárak humánus szociálpolitikai feladatainak teljesítésénél.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az „Asztalos Sándor Társaság” választmánya holnap, szerdán este 8 órakor a Kánya-féle színházi sörszobákban ülést tart, melyre a tagoknak minél nagyobb számban való megjelenését kéri az elnökség.

(*) Az aradi fotoklub választmánya május hó 6-án délután 5 és fél órakor a Központi-szálloda éttermében választmányi ülést tart, melyre a tagokat meghívja az elnökség.

Hullámok a Polónyi—Lengyel pör körül.

Zsitvay nyilatkozata.

— Az *Aradi Közlöny* távirati értesülése. —

Arad, május 5.

Milyen másként beszéltek ma a képviselőház folyosóján a Polónyi—Lengyel pörrel, mint még három nappal ezelőtt is.

A folyosón persze a Polónyi—Lengyel ítélete bolyong. Konstatálni kell, hogy az ítélet a legnagyobb meglepetést keltette és már azon töprengenek, hogy az ovációból minő adagot szolgáltatassanak Polónyinak, ha a Házba jön. A bizalom, Polónyi jövője iránt, újból visszatér és sokan vannak, akik azt hirdetik, hogy a 15. hónapon át küzködő Polónyinak a kormány is tartozik egy csekélyke elégtétellel. Azzal, hogy visszaszerzi neki az igazságügyminiszterséget. A balpártiak felé olykor-olykor hangzik ilyen megjegyzés: „Ulni fog a vezéreték!” Kaas Ivor báró körül nagy csoport képződik. Hallgatják a boldog embert, aki ma kijelenti, hogy Zsitvayt Polónyi legjobb hívének tartja, mert úgy vezette a tárgyalást, hogy a marasztaló ítéletnek meg kellett születnie.

Zsitvay Leóval, a fő tárgyalás elnökével tegnap, a tárgyalás szünete közben, míg az esküdtek a verdikten tanácskoztak, beszélgetést folytatott egy hírlapíró és megkérdezte, igaz-e, hogy a pör befejezése után felelni fog ama nemtelen vádakra, amelyek személye ellen elhangzottak.

Zsitvay kijelentette, hogy ez eszé ágában sincsen. Ő sem a képviselőknak, sem a támadó lapoknak nem tartozik felelősséggel. Neki egyetlen felsőbbsege van: a főrendiház és a kuria választott fejei tanácsa, másnak még csak magyarázatát sem tartozik.

Vázsonyi védőbeszédéről ez alkalommal az elnök úgy nyilatkozott, hogy huszonöt éve nem hallott ilyen frappáns szónoklatot és ilyen hatalmas jogi érvelést.

Arra a kérdésre, nem fogják-e *Mahunka* Imre pótesküdtet pörbe, Zsitvay azt mondotta, hogy ezt pörrel elintézni nem lehet, ez tisztán lelkiismereti kérdés, bűnvádi uton a dolog nem üldözhető.

Az ítélet kihirdetése után egy hírlapíró felkereste Polónyi Gézát, aki nagyon sok üdvözlő táviratot, levelet kapott és számosan látogatták meg, hogy gratulálják a bíróságtól kapott elégtételért. Az első látogatók között volt *Justh* Gyula, a képviselőház elnöke, aki melegea üdvözölte régi barátját.

Polónyi kijelentette, hogy ő sohasem volt antiszemita. A zsidóellenes áramlatnak mindig ellensége volt és küzdött is ellene. A nyolcvanas évek elején véres párbaja volt *Verhovay* Gyulával, mert valami zsidókérdésben összehallgottak. A most lefolyt pör háttérén Vázsonyi részéről személyes boszu, ami néhány nappal ki fog derülni. Azután ezeket mondotta:

— Hogy a bíróság becsületsértést állapított meg, holott nyilvánvalóan rágalmazás történt, az tájékozatlanság. Különben is baj, hogy a sajtó utján elkövetett rágalmazást esküdtbíróshoz utasítja a törvény. Mifor a bűnvádi perrendtartás életbeléptetéséről szóló törvénytervezetet tárgyalta a képviselőház, én amellelt agítottam, hogy a sajtó utján elkövetett rágalmazást vonja el a törvény az esküdtbíróshoz hatásköréből. Ezért az egész sajtó megtámadott, egyes lapok föl esztendeig nem írták ki

őri felügyelet alá került. A könyvben, amelyben arisztokrataknak ismert alakjai szerepelnek, megrázó élethűséggel és kimélettel nem ismerő igassággal van megírva a férfias nő szerelmi kalandjai és züllésének utja, valamint az eltört milliók története is. A csinosan kiállított kötet ára 2 korona. Vidékre a pénz előzetes beküldésénél *bérmentes* küldéssel 2 korona 20 fillér. Megrendelhető Weisz és Klein könyv, papír és szemüvegykereskedésében Arad, Minorita-palota.

A nadrágos primadonna.

A művésznőt leleplezik.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 5.

Érdekes vendégei voltak pár nap előtt a Biharmegyében levő Érkörnyékes községnek. Egy napon délelőtt rosszent szekéren három tagból álló érdekes társaság érkezett a faluba: egy 70 év körül tarka ruhába öltözött anyóka, egy kopott fekete Ferenc József-kabátos cigány és egy 35—36 évesnek látszó feltűnő külsejű hölgy. Az utóbbi a község házára ment, a hol kecsesen meghajlott Tötös János helyettes jegyző előtt és varieté előadások tartására kért engedélyt.

Tötösnek feltűnt a különös viselkedésű hölgy és furcsa gyanuja támadt. Nem sokat teketóriázott, hanem előhívta a községi tudós aszonymt és megvizsgálta a „művésznőt.” A gyanu alapos volt. A községi bába ugyanis megállapította, hogy a hölgy — férfi. Minthogy az érdekes vendég sem tudta magát igazolni, Tötös átadta őt az ottani csendőrségnek, a honnan a nagykarolyi rendőrséghez, majd pedig a nagykarolyi bírósághoz kísérték át.

A „művésznő” nek szőke haja van, fején szennyes, kopott csipkekendőt visel, szoknyája fodros és világoskék atlasz-szaténból készült. Mellfűzőt és a felett virágos tartós derekat hord, mellét ócska fejkendők teszik domborúvá. Arca hosszukás és erősen ki van puderozva, ajka bíborvörösre festett. A művésznő, ha megszólítják: kecses pukkedlit csinál és egy-egy vele szemben használt erő ebb kifejezés ellen leányos szemérmességgel tiltakozik.

Mikor az érmihályfalvai főszolgabírósnál kihallgatták, azt valotta, hogy Gyöngyi Arankának hívják, megjegyezte azonban, hogy ez csak „művész” álneve, míg a valódi neve Mocsai István. 1878-ban Balassa Gyarmaton született. Tizenkét éves kora óta állandóan női ruhában jár. Vallomása szerint életének legnagyobb részét Budapesten töltötte, a hol előbb „ballet primadonna”, később pedig „szubrett énekesnő” volt. Mintegy tíz év óta van vidéki körúton és társulatával a „János vitéz”, „Varázsköringő” stb. opretekot adja elő. A főszolgabíróság a művésznőt, aki a múlt évben egyik orfeumban Aradon is produkálta magát, személye azonosságának megállapításáig egyelőre fogva tartja, azután illetőségi helyére fogja toloncoltatni.

SPORT.

+ Országos amateur birkózó verseny az aradi Nyári Színházban május hó 10-én este. Rendelt az Aradi Athletikai Klub.

+ Országos birkózó verseny Aradon. Holnap este záródnak le az Aradon vasárnap rendezendő birkózó-verseny nevezései. Az Aradi Athletikai Klub minden lehető elkövet, hogy az aradi közönségnek szép estében legyen része a verseny-estélyen a nyári színház rendezvényeinek helyeire lesznek érvényben és pedig: földszinti páholy 16 kor., földszinti ülőhely I—IV sor 2 kor., V—X sor 1-40 kor., XI—XV. sor 1-20 kor., XVI—XXII. sor 1— kor. I. emeleti páholy 4 kor., I. sor 1-20 kor., II—VII. sor 80

fill., VIII—XI. sor 60 fill., diákjegy 40 fill., földszinti álló 60 fill., karzat 20 fill. Jegyek az estélyre már szombaton válthatók a színházi pénztárnál.

Barkóczy Sándor Aradon.

Meglátogatja a liceumot.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 5.

A közelmúlt politika viharos eseményeinek sokat emlegetett szereplője, Barkóczy Sándor dr. kultuszminiszteri osztálytanácsos rövid idő múlva Aradra érkezik és néhány napot itt az aradi liceum meglátogatásával fog eltölteni.

Barkóczy Sándor tudvalevőleg a vallás- és közoktatásügyi minisztérium ötödik osztályának, a középiskolai ügyosztálynak áll élén. A polgári házasság ellen irányult legutóbbi tüntetése alkalmával a liberális politikások követelték ugyan Barkóczy Sándor ügyosztály éléről való eltávolítását, Apponyi Albert gróf kultuszminiszter azonban akkor tudvalevőleg ki tértő választ adott. Barkóczy azóta is a középiskolai ügyek vezetője a minisztériumban.

Az osztálytanácsos aradi utazása a magyar gimnáziumoknak egy igen érdekes reformjával van összefüggésben. A gimnáziumi oktatás egyik hiányossága ugyanis a latin nyelv tanításának eredménytelensége volt. Nyolc esztendőig tanítják a gimnáziumokban a latint, de az érettségizett diákok legnagyobb része egy esztendő alatt elfelejti azt a kevés latin tudományát is, amit nehezen, sok fáradsággal tanulással megszerzett. A kultuszminisztérium az idei tanév elején egy modern újítással akart segíteni ezen a bajon. Elhatározták ugyanis, hogy az eddigi nyelvtani tanítási rendszer helyett kísérletet tesznek a latin nyelvnek beszélgetéseken alapuló, a *Berlita módszerhez hasonló* tanításával. Az új rendszert egyelőre csak néhány tanintézetben akarták kipróbálni. Így történt, hogy a latin nyelv tanításának reformját a budapesti gyakorló gimnáziumban, az aradi kir. főgimnáziumban és még vagy nyolc intézetben már tavaly szeptemberben életbe léptették. Az aradi gimnázium első A.) osztályában ilyen gyakorlati angol módszerrel tanítják most a latin nyelvet az eddigi nehéz és eredménytelen grammatikai módszer helyett.

A tanítás a reformja a tíz intézet közül egyedül az aradi és a budapesti gimnáziumban vált be. Az aradi első gimnázisták képes könyvekből tanulták a latin nyelvet és a gyakorlati módszerrel annyira vitték, hogy már Horatius könnyebb műveit is olvashatják.

E feltűnő eredmény megvizsgálása egyik oka Barkóczy aradi utazásának. A kultuszminiszteri osztálytanácsos valószínűleg már a jövő héten Aradra jön és itt megvizsgálja a latin nyelv reformjának sikerét, hogy az ország többi gimnáziumában is érvényesíthessék.

Ezenkívül azonban nagyon valószínű, hogy Barkóczy itt időzése alatt *eldől végre a realiskola új épületének kérdése is*. Megirtuk ugyanis nemrég, hogy ez a kérdés szert akadt fönn, mert a minisztérium és a város nem tudtak megegyezni azon, hogy az állam azt az összeget, melyet eddig a realiskola helyiségéért a Bibics alapnak fizetett, ezentúl a városnak adja. A megegyezésnek akadálya hír szerint maga Barkóczy volt, aki ellenezte a katolikus jellegű Bibics-alapnak ilyen megkárósítását. Remélhető, hogy most Barkóczy aradi időzése ebben a kérdésben a városra nézve kedvező megoldást fog eredményezni.

HIREK.

— Türr tábornok temetése. Budapesti tudósítónk jelenti: Ma délután folyt le a tegnapi elhunyt Türr István tábornok temetése óriási részvét mellett. A gyászoló közönség soraiban ott voltak Wekerle Sándor miniszterelnök, Kossuth Ferenc, Apponyi Albert gróf, Andrássy Gyula gróf és Günther Antal miniszterek, Kossuth Lajos Tivadar, Desseoffy Aurél gróf, a főrendiház elnöke, Sztéryni József és Ottlik Iván államtitkárok, számos képviselő és egyéb közéleti kitűnőségek. Az elhunyt szülővárosa: Baja küldöttséggel képviseltette magát. A temetési szertartást Szakács János belvárosi kath. plébános végezte, míg az operaház énekkara gyászadalokat adott elő. A képviselőház nevében Hammersberg László, a függetlenségi párt nevében pedig Barabás Béla bucsuztatta.

— A régi idők legendás alakjai közül, — ugymond — akiknek nevét tisztelettel és dicsőítéssel említtette az egész múlt világot, kidőlt az utolsó. Attól a naptól kezdve, amikor Kossuth Lajos szózatára a marenói síkon kezébe ragadta a magyar légió nemzeti zászlóját, az ő tevékenysége volt a mi reményünk, biztatónk, példaadónk. Magyarok született magyarként élt és mint a magyar hazának hű fia halt meg. Ravatalát idegen népek elismerése, idegen koronás fők tisztelete és a magyar nemzet hálás kegyelme és szeretete vessi körül. Esméjét szolgáljuk tovább, munkáját folytatjuk. Pihenjél békében.

A volt olasz-magyar legiónáriusok nevében Óvári Lipót és a Ferenc-csatorna részvénytársaság nevében Gonda Béla miniszteri tanácsos beszélt. A temetést Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter rendezte.

— Dejeuner a miniszterelnöki palotában. Budapestről írják: Ma déli fél 2 órakor a miniszterelnöki palotában dejeuner volt Leroy-Beaulieu francia tudós és neje tiszteletére. A dejeunerön résztvettek Wekerle Sándor miniszterelnökön és neje mellett Leroy-Beaulieu és neje, Fontenay vicomte francia főkonzul és neje, Apponyi Albert gróf és neje, Kossuth Ferenc és Andrássy Gyula gróf miniszterek és Kossuth Lajos Tivadar.

— Az aradi Kossuth-szobor. A Kossuth asztaltársaság tegnapi ülésén Schwartz Zsigmond felolvasta a Kossuth-szobor megtekintésére kiküldött bizottság jelentését, amelyet egyhangulag elfogadtak. Miután a szobor főalakjának mintáját a bizottság teljesen megfelelőnek találta, az asztaltársaság Margó és Pongrács szobrászoknak ezer koronát utalványozott ki.

— A város két milliós kölcsöne. A közgyűlés a tüzéraktanya és az új hat elemi iskola építésére két milliós kölcsön felvételét határozta el. A pesti hazai takarékpénztár és a pesti kereskedelmi bank együttes ajánlatot tettek az ötvenéves amortizációs kölcsönre nézve s fiks terminushoz kötötték a kölcsön folyósítását. Mint hogy az iskolaszék építési kölcsönét a belügyminiszter jóváhagyta, a város értesítette a pénzügyintézeteket, hogy ötszázharmincezer korona folyósítását kívánja. Szirmai Arthur, a kereskedelmi bank igazgatója ma délután Variassy polgármesternél tiszteleggett és tudakolta, hogy a kölcsön nagyobb részét miért nem veszi igénybe Arad. A polgármester felvilágosította az igazgatót, hogy a tüzéraktanya építkezése olyan stádiumban van, hogy még a jövődelmezősége sincs eldöntve, mert most kereste meg a közgyűlést a közös hadügyminisztert a férőhelyek bérösszegének

nyolcvanezer koronára való felemelése végett, az amortizációra és egyéb szükséges összegek nagyságára. Míg a hadügy-miniszter ebben a kérdésben nem dönt, addig a kölcsönre nincs szükség s így a megállapított átvételi terminus megváltoztatását is fogja kérni a pénzügyminiszter, a melyek igazgatósága elő. *Szirmai* direktor a kérdést elő fogja terjeszteni. Az átvételi időpont tudniillik azért játszik ilyen fontos szerepet, mert a kölcsön alapjául szolgáló jelzálog kötvények árfolyama, továbbá a bankkamatláb változása befolyásolja a törlesztési részleteket is.

— Nyugtalanág a függetlenségi pártban. Fővárosi tudósítónk jelenti: A függetlenségi párt ma este értekezletet tartott, amelyen szóba került a soproni nyelvkérdés ügye. Felszólalt *Andrássy* Gyula gróf belügyminiszter és elmondotta válaszában, amelyet *Bánffy* interpellációjára fog adni. Kijelentette, hogy semmiféle törvényellenes dolog nem történt. Ő általában nagy súlyt helyez a németekkel való harmóniára. A németek többsége mindig ragaszkodott a magyar államesszéhez, semmi körülmények között sem szabad tehát hozzájárulni ahhoz, hogy az ügy nem magyar ajku nemzetiségi igazgatók maratalékaul dobassék oda. *Kemty* Károly más véleményen van és helyteleníti a belügyminiszternek jóváhagyó rendelkezését. *Barabás* Béla kijelenti, hogy tudomása szerint a soproni határozatnak a magyar nyelv ellen semmiféle tüntető jellege nincs. A határozat tisztán azon öreg emberek iránt való tekintetből hozatott, akiknek már nincsen alkalmuk a magyar nyelvet megtanulni. Ez a tüntetés néhány év múlva magától megszűnik. Többek felszólalása után *Kossuth* Ferenc beszélt, aki hasonlóképpen nyilatkozott, mint *Barabás* és köszönetet mondott a belügyminiszternek felvilágosításáért.

— Az aradi román zsinat. Az aradi egyházmegyei görög keleti román zsinat tanácskozásainak ma volt a harmadik napja. A délelőtti ülésen a gondnoki bizottság referált és jelentéseit a zsinat helyesléssel vette tudomásul. Délután az iskolai bizottság jelentését tárgyalták és tanácskoztak azokról a teendőkről, melyeket az új felekezeti iskolai törvény tett szükségessé. Holnap délelőtt a Szent-Györgynapi ünnepi istentisztelet lesz a görög keleti román templomban, délután pedig folytatják és valószínűleg bevégnék az iskolai ügyeket és áttérnek az egyházi bizottság ülésére. A zsinat tanácskozásai csütörtökön este vagy pénteken érnek véget.

— A kamatláb leszállítása. Értesülésünk szerint az Osztrák-magyar bank csütörtöki ülésén a kamatlábat négy és fél százalékról négy százalékra fogja leszállítani.

— *Andrássy* gróf és az erdélyrészi vármegyék. A Budapesti Tudósító jelenti: Egy erdélyrészi lap *Andrássy* Gyula gróf belügyminiszternek az erdélyrészi vármegyékre vonatkozó állítólagos tervéről ad hírt. A Bud. Tud. illetékes helyről arról értesült, hogy ez a hír, melyet több fővárosi lap is tudomásul vett, önkényes és teljesen alapiatlan kombináció.

— *József* főherceg erdővásárlása. Budapesti tudósítónk jelenti: A „Nap” értesülése szerint *József* főherceg a vallás- alaptól 1.500.000 koronáért egy nyolcvanezer holdas erdőt vásárolt, a melynek vételárát most fizették be az állampénztárba. Az erdő a nyitra-szabolcsi erdőterület, amelyet *Arverés* nélkül, kéz alatt vett meg hosszas tárgyalások után *Libits* Adolf, a főherceg jószágkormányzója. A birtokszakértők véleménye szerint sokkal többet ér. A főherceg vadászterület számára vette meg az erdőt, a

melyben ősszel nagy vadászatokat fog rendezni *Ferenc Ferdinánd* trónörökös és a velszi herceg részvételével. A dolog annyiban érdekes, mert a törvény értelmében a nyilvános árverés nélkül nem lehet a vallásalap tulajdonát képező birtokokat áruba bocsátani.

— Fogadalom helyett — eskü. Bizalmas rendelet érkezett tegnap az aradi üzletvezetőséghez: A rendeletet *Kossuth* Ferenc kereskedelemügyi miniszter, a liberális függetlenségi párt vezére küldte. Hét pecsét alatt érkezett a parancs. Felhívja ebben a miniszter az üzletvezetőt, hogy minden vasuti alkalmazottól a legrövidebb időn belül vegye ki a hivatali esküt. Azoktól is, akik eddig már letették az eskü helyett a fogadalmat. Ha valaki az esküt le nem teszi, az rendes vasuti tisztviselőnek nem tekinthető s csak ideiglenes minőségben van alkalmazva. Vagyis: tetszés szerint elbocsájtható. *Kossuth* ezzel az új pragmatika betartását akarja még biztosabbá tételni.

— Nagy tüntetés a bécsi egyetemen. *Bécsből* jelenti: Ma korán reggel az állatorvosi főiskola hallgatói nagy tüntetést rendeztek. A rendőrség neszét vette a dolognak és nagy készenléttel vonult az akadémia elé, amelynek összes bejáratait elállották, csupán a főkaput hagyták szabadon, ahol három gyalogos közrendőr állott feltűzött saronnyal. A diákság meg akarta támadni a rendőrséget, amely tehetetlennek bizonyult a tüntetőkkel szemben. Erre egy század katonaság vonult ki és szétverte a tüntetőket.

— *Blaha* Lujza — szivart árul. Fővárosi tudósítónk jelenti: *Kontá* Józsefnek, az elhunyt kiváló komponistának özvegye tudvalevőleg dohány és szivar-specialitás üzletet nyitott az *Andrássy*-úton. A lapok már megírták, hogy az első napokban színesszűk fognak árusítani. A sort *Blaha* Lujza nyitotta meg, aki ma délelőtt fél tizenkét órakor jelent meg az üzletben és elfoglalta helyét az előrusító asztalnál. Amikor ennek híre ment, rögtön nagy csődület támadt, a közönség csak úgy özönlött az üzletbe és rövid idő alatt óriási mennyiségű árut vásároltak össze. A művésznő két óráig maradt az üzletben, ahol fáradhatatlanul és meglepő ügyességgel szolgálta ki a nagyszámú vevőket, aztán férjével, *Splényi* Ödön báró rendőrtanácsossal együtt eltávozott.

— Izgalom a tőzsdén. Budapesti tudósítónk jelenti: A gabonátőzsdén ma nagy áresések voltak, amelyek szokatlan izgatottságot idéztek elő. A földmivelésügyi miniszter ugyanis tegnap kiadott természetjelentésében a vetések állását kedvezőtlen színben tüntette fel, amiből áremelkedésnek kellett volna következnie. Ennek ellenére azonban az októberi buza 32 fillérrel, a májusi buza 26 fillérrel, az októberi zab 30 fillérrel, az októberi zab 6 fillérrel és a májusi kukorica 20 fillérrel esett.

— Zágrábról — Bécsbe. *Zágrábról* jelenti: Az egyetemnek mintegy háromszáz hallgatója ma tüntetően elhagyta a várost. Tanulmányait osztrák egyetemeken, Bécsben és Prágában fogják folytatni. A diákság elutazása nagy tüntetések közepette ment végbe. Az egész lakosság kikísérte a távozókat a vasuti állomásra és a pályaudvaron több beszédben bucsuztatták az ifjakat.

— A vaggongyár telekvétele. A *Welzer* féle vaggongyár ismét azzal a kérelemmel fordult a városhoz, hogy gyár bővítési célokra a már megvett területek mellett adjon el neki Arad közönsége kétezeregyezer négyezerötven területet. Ma

délután bizottság járt künn a helyszínen s megállapította azt az árt, melyet a közgyűlés a telekért kérjen a vállalatától, mely évről-évre hatalmasabb arányokban fejlődik s az egész világról jövő megrendelések következtében évről-évre gyártási helyiségeit nagyobbítani kénytelen.

— Földrengés. Bécsből táviratozzák: A cs. kir. meteorológiai és geodinamikai intézet szeizmografikus készülékkel ma reggel meglehetősen erejű földrengést jeleztek mintegy 9600 kilométer távolságból. A földrengés kezdete 7 óra 31 perc 34 másodperc, a legnagyobb kilengés 1—10 milliméteren túl reggel 8 óra 17 perckor, a földrengés vége reggel 9 órakor következett be.

— Az aradi Máv. dalegyületének zászlószentelési ünnepélye. Megírtuk, hogy az aradi Máv. dalegyület pünkösdkor szentelt fel zászlóját nagy ünnepségek keretében. A rendezőség állandó permanenciában van és mindent elkövet, hogy a dalos ünnep minél jobban sikerüljön. Már eddig is több jeles dalárda ígérte meg az ünnepélyen való közreműködését és előreláthatólag 400 dalos lesz Aradon. A dalegyület küldöttsége nemrégiben Budapesten járt az O. M. D. E. vezetésénél, ahol határozott ígéretet kapott, hogy az egyesület elnöksége képviselni fogja magát az ünnepségen és így vagy *Bárczy* István dr., Budapest polgármestere és az O. M. D. E. elnöke, vagy *Zsedy* József, az O. M. D. E. elnöke fog személyesen Aradra jönni. Az ünnepély délelőtti részét a zászlószentelés és szegbeverési aktus foglalják le, délben bankett lesz, délután pedig a dalosok megkoszorúzzák a Szabadságszobrot és nagyszabású hangversenyt rendeznek a Baross-parkban. A zászlószögek szétküldése már megkezdődött s úgy a helybéli, mint a vidéki közönség készséggel járul hozzá a szögek megváltásával a törekvő fiatal egyesület támogatásához.

— Fegyver a gyermek kezében. *Elek* tudósítónk jelenti: Megrendítő szerencsétlenség történt ma délelőtt az itteni műmalom udvarán. Két gépészinas, *Kovács* Béla és *Csap* István pisztolyaikkal játszadoztak. *Kovács*nak megtetszett a társa fegyvere és cserét ajánlott. Miközben a fegyvert vizsgálták és a ravasz körül babráltak, a pisztoly elszűlt és a golyó *Csap* István mellébe fúródott. A szerencsétlen fiú nyomban összeesett és most haldoklik.

— Pályázat. *Hirsch* Zsigmond és neje szül. *Steinitzer* Regina millenniumi alapítványának kamatal egy Aradon lakó, szűkölködő munkaképtelen kereskedelmi irodai alkalmazottnak (*Comptoirist*), ha pedig ilyen nem akadna, Aradon lakó szegény, munkaképtelen egyéb kereskedelmi alkalmazottnak u. m. utazónak, bolti segédnek stb. lévén kiadandók, felhívottnak mindazok, akik a segély elnyerésére jogcímmel bírnak, hogy szolgálati minőségüket igazoló kérvényüket f. évi május hó 10 én (i. zedikén) délig az aradi kamarai elnökségnél nyujtsák be. A díj odaítélése ugyanaz nap történik.

— Öngyilkosság. *Berzovai* tudósítónk írja: A szomszédos *Kapruca* községben tegnap délután a *Marosba* vetette magát *Sárb* Ilka 30 éves parasztasszony és a hullámokban nyomtalanul eltűnt. Az esetnek a parton több szemtanuja volt és csolnakban a helyszínére eveztek, de hiába, a szerencsétlen nem került a víz felszínére. Az öngyilkosságot valószínűleg gyógyíthatatlan betegsége miatt követte el. Hozzá tartozóinak többször említette, hogy nem bírja sokáig a szenvedést.

— Eltűnt grófné. A budapesti főkapitány-ságot értesítették, hogy gróf *Veit* Mária 19 éves prágai illetőségű magánzónő Bécsből eltűnt. A grófné szerelmes volt és öngyilkossági eszmékkel foglalkozott. Eltűnése napjának es-

a nevemet, *Isé Gésának* hívták. Ez a pör bizonyítja, hogy nekem volt igazam.

Azután megmutatta az ídőző táviratokat, magáról az ítéletről azonban nem volt hajlandó nyilatkozni.

Lengyel Zoltán nem akart nyilatkozni, csak annyit mondott, hogy nagyon jól érzi magát és igen jó kedvű. *Csak a felesége busul egy kicsit az ítélet miatt.* Az ítéletről nincs mit mondania, nem volna értelme, hogy most nyilatkozzék, ebben az ügyben csak ezután fogja a keményebb szót kimondani.

Amiről beszélnek.

Még egy eltűnés?

Azok a kicsi betűk, amelyekből ez a rovat szerkesztődik, nagyon is közeli rokonságban vannak azokkal a nagy betűkkel, melyek a nagyjelentőségű, szenzációs eseményeket szokták megörökíteni. Amint-hogy a komédiát is igen sokszor csak az a bizonyos hajszál választja el a nagy, családokat, társadalmat megrázó tragédiáktól, épen úgy azokat a dolgokat is, amikről ma még beszélnek, vagy épen csak sutognak, csak egy pár nap, vagy talán pár óra választja el attól az időtől, amikor nemcsak beszélnek róluk, hanem tanácskoznak, lótnak futnak, perelnek és sirnak miattuk.

Ilyen bizonytalan jelentőségű az a dolog is, amiről mostanában beszélnek Aradon. Sutogtak már tegnap is róla, de ma mikor köztudomásává lett *Bing* Bélának eltűnése, a sutogásból eléggé érthető beszéd lett. A *Bing* Béla esete megütött egy hangot Aradnak mindig viharrel teli levegőjében és ezt a hangot ma már megerősítve rezonálta sok-sok ember száj.

Hát igen: megint eltűnésről van szó. Szomorú, de így van, megint egy kereskedőnek eltűnéséről. Egy előkelő pozícióju, gazdagnak hitt, egész Aradon ismert nagykereskedő az, akiről ma szeltében-hosszában ugyanazt állították, ami *Bing* Bélával történt. Nagy, virágzó üzlete volt Aradon, játszott évek óta a tőzsdén, hol nyert, hol veszített, az utóbbi időkben csak veszített, nagy adósságokat csinált, fizetni nem tudott és vagy egy héttel ezelőtt eltűnt Aradról. Távozása eleinte feltűnést nem is keltett, annál kevésbé, mert az illető gyakran szokott távol lenni Aradtól. Mikor azonban egy nagykereskedő eltűnése kipattant, az ő távozása, melyben különben is van egy-két homályos körülmény, rögtön gyanúsá és épen ezért eltűnéssé lett.

A legnehezebb helyzete ilyen körülmények között az újságíróknak van. Ha nem írja meg a hírt, ahallgatással vádolják. Ha megírja, a legjobb esetben is kinevetlenséggel. Ezért fordultunk mi oda, ahonnan tájékoztatást, határozott utbaigazítást vártunk. Megkérdeztük az illető nagykereskedőnek egy közeli hozzátartozóját, mit tud az esetről. Ezeket mondotta:

— Ugy tudom, rokonom hat vagy hét nappal ezelőtt távozott Aradról. Feleségének azt mondta, hogy üzleti körútra megy. Körülbelül két napig az asszony nem kapott férjétől semmi hírt. A beteges, ideges asszony megijedt és táviratozott azokra a helyekre, ahol férje tartózkodni szokott üzleti utjai alatt. Tegnapelőtt jött az első távirati válasz: *Kassáról*. „Üzleti dolgom van; néhány nap múlva otthon leszek.” Hasonló szövegű távirat jött tegnap *Budapestről* és *Bécsből*, ma *Bártfáról*. Holnapra várjuk haza. Ha holnap sem jön, akkor igazán nem tudjuk, mit gondoljunk.

Tessék megítélni ezeketán, hogy mit gondoljunk mi. Egyelőre reménykedünk. Hiszen holnapra itthon lehet az illető és akkor nem kell feltenünk egy derék esialdot a romlástól, Arad kereskedőinek hírnevét

egy újabb csapástól. Es ha nem lesz így? Akkor a kis betűs ügyekből holnaputánra cicerós hasábok támadhatnak és „amiről beszélnek” helyébe „a mi felett sokognak” kerül.

Bing Béla eltűnése

Az első pör.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, május 5.

Még ma sem lehet világos és határozott képet nyerni *Bing* Béla aradi nagykereskedő eltűnéséről, noha az eddig nyílt titokból már köztudomású dolog lett. Az eltűnés híre szenzációként csak azokban a körökben hatott, amelyek nem voltak közeli összeköttetésben a nagykereskedővel vagy annak tekintélyes családjával. A családnak magának sem volt ugyan fogalma *Bing* Béla elhatározásáról, de annyit mégis tudtak, hogy az utóbbi években nem valami fényes viszonyok között élt. Az az előkező életmód, amely külszínre megtévesztette az ismerőseket, éppenséggel nem felelt meg annak a négy-hatezer forint évi jövedelemnek, melyet *Bing* Béla a *Bing* és *Löbl*-féle bornyagykereskedésből húzott. Maga a család nem tudta azt, hogy *Bing* a tőzsdén játszott, sőt ismerősei közül azoknak, akik tudtak a fiatal kereskedő börze üzleteiről, sem volt fogalmuk arról, hogy *Bing* igen nagy, mondhatni szédítően horribilis kitésekkel kockáztatta meg az egzisztenciáját.

Már tegnap megirtuk, hogy nincs pozitív adat arról: hová tűnt el *Bing* Béla. Ilyen adat ma sem került napvilágra. Családjá, mely ma is Temesváron tartózkodik, semmiféle értesítést tőle nem kapott és valószínűleg nem is kap néhány napig, amíg az eltűnt kereskedő — legalább ez a valószínűség — a tengeren jár. Feleségéről és kis gyermekéről különben már történt gondoskodás. A rokonok ugyanis tekintélyes összeget gyűjtöttek össze számukra.

Azoknak a súlyos adósságoknak számai, melyek miatt *Bing* eltűnt Aradról, igen sokfelé vezetnek. Aradon legalább tizenöt ember van zsiróban érte, összesen több mint százezer korona erejéig. Ez azonban korántsem teljes összege adósságainak, mert az ügyes, országszerte ismert szak-képzettségű kereskedő népszerű volt az ország igen sok és előkelő kereskedőkörében és nagyon valószínű, hogy másutt is vannak elhelyezve papirjai. E követelések közül azonban eddigé csak egy lett peresítve: *Bilits* dr., egy nagybecskereki ügyvéd 2500 korona készpénztartozásért perelte be *Bing* Bélát az aradi törvényszéken.

Nagyobb adósságai rövid keletűek. Már több évvel ezelőtt is játszott ugyan a tőzsdén, de csak szerényebb mértékben. Kockázatos és nagyobb spekulációkba csak az utóbbi két esztendőben bocsátkozott.

Bing Béla, mint most értesülünk, eltűnése előtt az üzletet illetőleg teljesen leszámolt társával, *Löbl* Gyulával. E leszámolás után *Bing* kapott még mint neki járó üzleti részt tizenegyezer koronát és ezzel indult utnak egy új élet megkezdésére. Azt különben, hogy *Bing* társával szemben korrektül leszámolt, igazolja az is, hogy a cégből való kilépési kérvényét ő maga írta és személyesen adta be az aradi törvényszéknek.

Egy urileány szerelmi drámája.

Agyonlőtte a kedvese.

— Az *Aradi Közlöny* távirati értesítése. —

Arad, május 5.

Megdöbbenő, véres szerelmi dráma történt ma a fővárosban. *Ujvári* Béla vagyos budapesti háztulajdonos háromszor rálőtt szerelmésére, egy *Hoffmann* Juliska nevű hivatalnok leányra, akit meg is öltek a golyók, azután önmagát sebesítette meg halálosan.

Ujvári már régebb idő óta szerette *Hoffmann* Juliska bankhivatalnoknőt. A viszonyt *Ujvári* eleinte titokban tudta tartani neje előtt, de ez egy időben rájött férje hűtlenségére és otthagya őt, szüleikhez költözött. Azóta különválva élnek, míg a férj és *Hoffmann* Juliska közös lakást vettek és körülbelül egy évig boldogan éltek. — *Ujvári* megígérte a leánynak, hogy válópórt indít felesége ellen és ha szabad lesz, nőül veszi őt. Ezen ígéretet azonban *Ujvári* nem váltotta be, mire *Hoffmann* Juliska megunva a várakozást, otthagya őt: és egy barátjánéhoz költözött, akivel ugyanegy bankban dolgozott.

Ujvári folyton saklatta és kérlette a leányt, hogy térjen vissza hozzá, de ez kijelentette, hogy csak akkor megy vissza, ha törvényesen egybekelnek, amiről a férfi hallani sem akart. Ekkor *Ujvári* fenyegetősn kezdett és agyonlövessel ijesztette a leányt, ha nem tér vissza hozzá. Ma azután be is váltotta fenyegetését. Elment *Tóth* István tanárnak az *Aréna*-uton levő lakására. Itt *Hoffmann* Juliska régebben gyakran látogatást szokott tenni egy barátjánénél, aki a tanárnak rokona. A lakásban a tanár nejét találta csak otthon, akitől megkérdezte, nincs e náluk *Hoffmann* Juliska. A tanár felesége kijelentette, hogy a leányt már régen nem látta. *Ujvári* kélkedően nézett körül, azután felette izgatottan, köszönés nélkül távozott.

Egy negyed óra múlva megjelent *Tóth* kánál *Hoffmann* Juliska egy barátjánéval együtt. *Tóth* né elmondotta neki, hogy az előbb ott járt *Ujvári* Béla és őt kereste. Alig ültek pár percig, amikor *Ujvári* hirtelen belépett és egyenesen *Hoffmann* Juliska felé tartott, akit rendkívül izgatott hangon arra kért, hogy térjen vissza hozzá, rövidesen elintézi a válópórt és azután feleségül vessi. A leány határozott hangon visszautasította. Barátjáné ekkor észrevette, hogy *Ujvári* a zsebében katorász, felállott helyéről és észrevétlenül a férfi háta mögé került, ahonnan intezett *Hoffmann* Juliskának, hogy vigyázzon magára. Ez észrevette a jelet és menekülni akart a konyha felé, de már késő volt, *Ujvári* revolvért rántott elő és azzal a leányra lőtt. A golyó a leány oldalába furódott. Súlyosan megsebesülve a konyhába menekült, míg a szobában levők leakarták fogni a dühöngő férfit. *Ujvári* eltasította a két nőt és utána rohant szerelmésének a konyhába, ahol az a földön feküdt. Amikor a szerencsétlen leány megpillantotta üldözőjét, nagynehezen feltápáskodott és az ajtó felé rohant. Itt lőtt rá másodszor is *Ujvári*, de ez a lövés nem találta. A leány erre a folyosóra futott és segítségért kiabált, de hirtelen elakadt szava, mert *Ujvári* harmadszor is rálőtt. Ez a golyó *Hoffmann* Juliskát szíven találta és nyomban holtan esett össze. Ekkor *Ujvári* a jegyvert maga ellen fordította és mellébe lőtt. A golyó a szív mellett akadt meg. Az előhívott mentők haldokolva szállították a kórházba *Ujvárit*, akit kihallgatni nem lehetett, mert egy pillanatra sem tért eszméltre.

Hoffmann Juliska vidéken lakó, jómódu szüleit táviratban értesítették leányuk katasztrófájáról. Ujvári sebe oly súlyos, hogy az orvosok véleménye szerint allg marad életben.

A dánosi bünpör.

A mai tárgyalás.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 5.

A közönség szakadatlan érdeklődése mellett folytatta ma a pestvidéki esküdtbíróóság a dánosi rablógyilkosság tárgyalását.

A mai nap első tanuja

Kolompár Mari cigányasszony, akinek a lovát elrabolták a cigányok. Nyolcvanegy éves, két fia van, mindkettő a lipótvári fegyházban ül.

Az elnök: Ismeri maga ezeket a cigányokat?

A tanu: Hogyne ismerném.

— Valamennyit?

— Valamennyit.

Az öreg cigányasszony ezután névszerint megneveszi a vádlottakat, akik hangos szidalmakkal válaszolnak.

— Hogy a ragya egye ki a szemedet! Vén csorosslya! Vigyen el az ördög — ilyen és ehhez hasonló kiáltások röpködnek a vádlottak padjairól a tanu felé.

— Hát most mondja el, mi baja volt magának ezekkel a cigányokkal?

— Elvették a lovamat, csókolom a kedves kezét.

— Hogyan vették el?

— Azt mondták, hogy az unokám tartoznak nekik s ezért elvették a lovamat.

— Hát magát nem bántották?

— De igen. Meg akartak gyilkolni, de aztán mégsem gyilkoltak meg.

— Meg sem verték?

— De bizony. Letepertek a földre.

— Hát a nyakára nem hágtak?

— De igen. Én aztán könyörögtem, hogy hagyják meg az életemet, inkább vigyék el a lovamat. És elvitték a lovat.

— Ki ütötte?

— A Párno.

— Hát még kik voltak ott?

— Ezek a férfiak mind.

— Mennyit ért a ló?

— Hatvan forintot.

— Hiszen rühes volt, agyon is ütötték.

— Szép volt az, kérem.

Elnök: No Párno, mit szól ehhez?

Párno: Én est az öreg asszonyt nem ismerem. A lováról nincs tudomásom.

A cigányok az öreg asszony minden szavára újabb szitkokban törnek ki, mire a tanu odavágja nekik:

— Ne beszéljete! Gyilkosok!

Az elnök: Magának másról is van tudomása, Kolompár Mari. Mit beszéltek magának ezek a Lakatos-fiúk?

— Nem tudok egyebet.

A vádlottak éktelen viselkedésben törnek ki. Az elnök felszólítja a fogháziőröket, hogy annak, aki a vádlottak közül nem viselkedik csendesesen, délből csak kenyereit és vizet adjanak ebédre.

Elmondja asután a pergő nyelvű cigány asszony, hogy a Murzsa flutól hallotta a gyóni rablást.

Baumfeld Lajos dr. védő: Hát a dánosi dologról mit hallott?

— Sok mindent.

— Mondja meg, hogy mit.

— Hát mondta Murzsa, hogy a banda fiataljal megbecstelenítették az asszonyt. Aztán,

hogy felgyújtották a kocsmát. Más nem tudok.

Trokár Marcsa (közbeszív): Ne hazudj, mert elveszi az isten a szemedet.

Az elnök a fogháziőrök: Annak az asszonynak délből ne adjanak ebédet.

Trokár Marcsa folyton sívalkodik, ugyan nyira, hogy a fogháziőrök allg tudják befogni a száját. A szó szoros értelmében tenyerükkel fojtják bele a szót. Mihelyt kiszabadul a szája, elkéseredetten tesz szemrehányást a bíróságnak:

— Nekik szabad beszélni, nekünk meg nem? Hát ez az igazság?

A következő tanu Pele Imre csendőrmester, akinek legnagyobb része volt a gyomozásban. Részletesen elmondja a nyomozás egész történetét, ugyanazt, amit első ízben tett vallomásaiban előadott.

Dola nem tudja nyugodtan hallgatni az ő fillének kellemetlen históriát. Közbe is lép e szavakkal:

— Nem hallgatsz!

Az őt befogja Dola száját, de addig viaskodik, amíg ki nem szabadul. Össze teszi a kezét és könyörögve kéri az elnököt:

— Csak egyetlen szót kérdezek tőle. (A csendőrhöz): Miért hazudsz annyit? Hiszen cigány vagy. Olyan fekete vagy, mint egy cigány. (Derűltség.)

Pele Imre folytatja hosszadalmas előadását a nyomozásról, a gyóni és a dánosi esetről. Ujat nem mond, csaknem szó szerint ismétli a multkor tett vallomását. Nagyon rosszul beszél magyarul s a közönség unatkozva hallgatja a nyelvvel való küzködését. Elmondja a cigányhajszó minden apró részletét, hogyan kerültek egyenként kézre a banda tagjai és hogyan bizonyították rájuk a bűncselekmények.

Az elnök a tárgyalást holnapra halasztotta.

A nap furcsaságai.

*

Szervezkednek az ószerekek Mondják, hogy egyszer valamelyik hatóságunk, Isten tudja mi csoda statisztika kedvéért eszébe jutott, hogy összeszámolja voltaképpen hány egyesület is van Aradon? De ez a tisztelt hatóság megmaradt a jószándéknál s nem mert vállalkozni a nagy munkára, amely teljesen ugyse sikerült volna, mert hiszen mindennap alakul új egyesület ebben a forrongó városban.

Immár az ószerekek is elhatározták, hogy védés dacsözöveltségre lépnek és megalakították az egyesületüket, amely önszegélyző, jótékony és temetkező.

Az alakuló gyűlést a Korona-kávéházban tartották meg Spitzer Ábám, az aradi handlé közársaság elnökének vezetése alatt. A gyűlésen viharos *Mi van eladó?* kiáltással megcsinálták az alapszabályokat, amelyeket most terjeszt fel a polgármester jóváhagyás végett a belügyminiszterhez. Az alapszabályok harmadik pontja szerint az egyesület vagyonát a befolyó büntetéspénzek teszik. Hogy mi léle büntetéspénzek, az a későbbi paragrafusokból fog kiderülni.

Ezenkívül a vagyont gyarapítja az árveréseken befolyó haszon tíz százaléka. Már most az az ószeres, aki a licitáción bezebeelt hasznot letagadja, szigorú pénzbírságra ítélik. Ilyenkor a tagok választott bíróság döntésének vetik alá magukat. Ha pedig — Isten őrizz, — a jury döntését nem ismernek el kötelezőnek, három korona büntetést fizetnek és mehetnek pörölni az egyesület a járásbíróshoz. Az egyesület tagjai közül beteglátogatókat választanak, akik kötelesek a beteg ószereket vizsgálásban részesíteni, s állapotáról bulletinét szolgáltatnak az

elnök kezéhez. A látogatást ki ki 50 fillér lefizetése ellenében megválthatja. Az elhunyt kollega koporsóját tíz egyleti tagnak kell a temetőbe kísérnie. Aki ezt a fáradságot sajnálja, egy korona büntetést guberal ki az egyesület kasszájába.

Azt hisszük, ha a belügyminiszter jóváhagyja az alapszabályokat, az ószerekek meg lehetnek elégedve a kormányval. Meg is elégednek, mert már indítványt is tettek: ha a kormány helyben hagyja az alapszabályokat, bizalmat szavaznak neki.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* A „Budapesti Cabaret“ vendéglátóteka Aradon. A főváros legnépszerűbb és legmodernebb művészgárdája vendégsszerepel e hó 11 és 12 én városunkban, a *Fehér Kereszt* nagytérképben. Az ismertnevű és kiváló magyar író: Nagy Endre vezetése alatt álló „Budapesti Cabaret“ (Bonbonliére) fővárosi nagysikerű szezonjának befejezése után a nagyobb vidéki városokba körutra indult és ennek során ejti utba két estére városunkat, melynek közönsége bizonyára a legnagyobb érdeklődéssel fogja kísérni a két estére terjedő érdekes vendéglátóteket. A Cabaret-művészet megteremtője a „Magyar cabaret“ példátlanul népszerűvé lett megalapítója: Nagy Endre, maga vezetni társulatát, nemcsak mint az esték conferancier je, hanem mint szereplője is a legkiválóbb írók és komponisták műveiből összeállított műsornak, melyen egy sereg bohózat, színpadi tréfa és cabaret-szám szerepel. A két est műsora természetesen különböző, de mindkét est műsora az id. egész budapesti szezon legnagyobb sikert aratott számaiból van összeállítva. Az első estén, május 11 én *huss* pompás cabaret-számon, „A szerkesztő ur cikket ír“, a „Népszínmű paródia“, „A szövetségek“ című bohózatokon, az „Egy válópör története“ című négy képből álló színházi paródián kívül *nyolc* színpadi tréfa szerepel a műsoron. Ez aktuális és politikai vonatkozású, kacagtató produkciók: „Vajda az Abbaziában“, a „Wekerle mondta“, „A koalíciós oroszlanok“, „Kosuth Ferenc komornyikja“, „A Lipótrend“, „A nemzeti színház udvarán“, „A kávéházi ember“ és a „Monna Vanna.“ A második estén, május 12 én *huss* más cabaret-számon kívül előadásra kerül ismét *négy* bohózat: „A remekírók“, „A közös konyha“, „A publikát fényképezik“ és a „Mozdráma“. A nyolc színpadi tréfa között van „A vajda az Abbaziában“ új sorozata, „A lipótvárosi zsut“, „A feminista“, „A francia chansonier“ stb. Nagy Endrén kívül fellépnek a műsoron: Ferenczy Károly, Huszár Károly, Sajó Géza, Mahr Nándor, Kővári Gyula, Fábán Kornélia, Balogh Böske, Kepf Jolán, Szécsi Magda, Szász Ilona. — Jegyek kaphatók: Bloch H. papirkereskedésében és előadás napján a pénztárnál.

* A Monthlanc. Az örökhöz csoda szép birodalmát, a fenséges Monthlancot mutatja be az Uránia színház. Ezer veszélylyel készült gyönyörű mozgófényképek, melyből szinte a közvetlenség erejével ismerkedünk meg a természet egyik legnagyobb csodájával. Az Uránia színház mostani műsora egyébként is válogatott érdekességekből van összeállítva. A humort ötletes képek képviselik, a drámák nem ponyva izűek, hanem tanulságos látványok. A természet utáni felvételek pedig a legkiválóbb látványosságok. Szórakozni és egyben tanulni, ezt az elvet a legteljesebben valósítja meg az Uránia színház.

* Bárány Splényiné — Freystadtler Flóra szenzációs könyve: Ételem, szerelmeim, szenvedéseim. Emlékirat a közismert pesti excentrikus, volt milliomosnőnek, ki még néhány év előtt fejedelmi vagyonnal rendelkezett s azóta rend-

téjén Bécsben a Duna-csatornába vetette magát egy nő és a habok között eltűnt. Nem lehetetlen, hogy az öngyilkos a grófnő volt. De az is lehetséges, hogy a grófnő sz után, akit szeret, Budapestre jött. A grófnőnél mikor lakásáról eltávozott, mindössze 100 korona készpénz volt.

— A jeltelen emlék cím alatt lapunk mai számában megjelent tárcsa alól nyomdai hiba következtében kimaradt az író — *Pártos Szilárd* — neve.

— Kegyetlen gyilkosság. Valóságos állati durvasággal és kegyetlenséggel véghezvitt gyilkosság történt tegnap a tomesmegyei *Soós* községben. A község két lakója, Potomir János és Tea József régóta ellenséges viszonyban voltak egymással és a községben mindenki tudta, hogy egymás életére törnek. Tegnap reggel a két gyűlölködő ember az utcán találkozott. Potomir, amlint meglátta ellenfelét, reárohant. Tea kitért a támadás elől és bemenekült a Goldschmidt-féle vegyeskereskedésbe. Itt szívesen adtak volna neki menhelyet, de a boltban levőknek is menekülni kellett Potomir elől, aki dühöngve rohant áldozata után az üzletbe. A dulakodók közelébe nem mert senki sem menni és Potomir földreperve ellenfelét, véghezvitte a gyilkosságot, öt golyót röplített forgópisztolyából áldozata testébe. De még ez nem volt elég. Felkapta az üzletben heverésző sulyokat és azzal bevverte a haldokló ember koponyáját, majd kést rántott és kiszúrta a szemét. Az embertelen gyilkost elfogták és a fehértemplomi törvényszék fogházába vitték.

— Gyermekjátsszótér a Barrossparkban. A Baross-parkban, a parkbizottságnak három héttel ezelőtt hozott határozata értelmében, a tanács gyermekjátsszó helyet készíttetett s azt játékszerekkel szerelte fel. Holnaptól kezdve a gyermekeknek ez a legújabb szórakozó helye rendelkezésükre áll.

— Birtokcsere. Az elmúlt héten Aradon a következő birtokváltások történtek: Barb Nikolaéné Szelizsán Anna eladja az aradi 3181. sz. tjkvben felvett Nyul-utca 38. sz. ház fele részét 800 koronáért Berár Mihálynak. — Weigl Vilmos és neje Neuhut Linka eladják az aradi 6787. sz. tjkvben felvett Hal tér 13. sz. házat 17200 koronáért Illics Simon és neje Szida Juliának. — Grusz János eladja az aradi 2015. sz. tjkvben felvett Kapa utca 4. sz. házat 7000 koronáért Baumann János és neje Hencz Jozefinnak. — Frenksz Anna eladja az aradi 6585 sz. tjkvben felvett Borju-utca 8/g sz. házat 1200. koronáért Adelman Ferdinánd és neje Thun Teréziának.

— A Good Templar rend aradi páholyának előkészítő bizottsága szerdán este pont 8 órakor a Központi kávéház külön helyiségében értekezletet tart, amelyen a vasárnap páholyavatási ünnepély részletes programját fogják megvitatni. A bizottság ezután kéri a tagokat és az érdeklődőket, hogy az értekezleten jelenjenek meg.

— XXVI. katonai államsorsjáték. F. évi május 14 én tartják meg a közös katonai jótékony célokra rendezett XXVI. államsorsjáték húzását, melynek kedvező nyereményesélyeiről (18.390 pénzneremény 513.580 kor. összegben) már lapunk egy előbbi számában említést tettünk. Sorsjegyek ára 4 korona, dohánytözsékben, váltóüzletekben, adó és postahivatalokban stb. kaphatók.

— „Sirolin Roche“ a creosot-gyógykezelésnek teljesen új utat nyitott, mivel ugyan maga is creosot-preparatum, de teljesen méregmentes és kellemes ízű. Tüdő- és gégetuberculosusnál tehát legjobban ajánlható. Az orvosok egybehangzóan nyilatkoznak annak kiváló jó hatásáról ezen súlyos betegségek ellen. „Sirolin-Roche“ minden gyógyszerárban kapható.

— Fényképészeti készülékek műkedvelőknek. Mindazoknak, a kik a fényképészet, e legvonzóbb és mindenki által könnyen megtanulható sport iránt érdeklődnek, ajánljuk az A. Moll. cégnek (Bécs, Tuchlauben 9.) cs. és kir. udv. szállító 1854. óta fennálló fényképészeti eszközök különlegességei áruházát, amelynek képes árjegyzékét kívánatra szívesen küldi el bérmentve a cég.

— Molypusztító és rovarpor legjobb minőségben Vojtek és Weisznál Aradon. 191.

Ma, szerdán, f. hó 6-án Nagy High-Life Tombola

meglepő nyereményekkel,

öt tombola-nyereménnyel

Központi szálló télikertjében.

Tombola estély szerdán és szombaton 9 órakor kezdődik. 1562

Időjóslás.

Az országos meteorológiai intézet jelentése.

1908. május 6-án.

Enyhe.
Sok helyütt csapadék.
Zivatarok.

TANÜGY.

(—) A Haladás májusi száma igen érdekes tartalommal jelent meg. Egyike a vidék legértelmesebb tanügyi folyóiratának. Közleményei: Egyesületi élet. A tanító növendékek gyakorlati képzését ismerteti eleven tollal *Keszler* Károly tanár. Modern pedagógiai megfigyeléseket közöl *Rubenescu* Anguszta. Tartalmas *Lind* Gyula és *Márai* Mátyás cikke. Az újabb tanügyi eseményekről számol be egyes közlemények rovata. A lapot *Czobor* Ottó szerkeszti, *Ingusz I. és Fia* könyvkereskedő cég kiadásában jelenik meg. Ara számonként 20 fillér. Egy évi előfizetési ár pedig 2 korona. A legolcsóbb pedagógiai folyóirat.

VÁROS ÉS MEGYE

Aradváros közgyűlése.

— A tárgysorozat. —

Aradváros törvényhatósági bizottsága május 13 án d. n. 4 órakor rendes havi közgyűlést tart, amelyen a tárgyalás alá kerülő ügydarabok sorrendje a következő:

A m. kir. belügyminiszter intézkvénye a városi művészeti és szépművészeti bizottságról alkotott szabályrendelet jóváhagyása iránt Polgármester jelentése Institoris Zsigmond segédtitár ellen megindított fegyelmi eljárás befejezéséről. A jogügyi bizottság jelentése Sarlot Domokos főkapitány, Reicher Károly főügyész, Kadas Kálmán főjegyző, Lócs Rezső tanácsnok, dr. Jegesi Károly tb. főügyész és Zubor Andor aljegyző hivatalos bejelentéséről az általuk gyakorolt mellékfoglalkozás tárgyában. Az üresedésben levő rendőrfoglalkozói állásnak választás útján való betöltése. A tanács jelentése Csernoch János dr. csanádegyházmegyei püspök beiktatási ünnepélyén a város közönségének képviseltetése tárgyában. Simon Gábor kérvénye előleg utalványozása iránt. Kulcsár Lajos kérvénye kegydíj megszavazása iránt. Szeged sz. kir. város törvényhatósága pártolás végett megküldi az országgyűlés képviselőházához intézett feliratát a városok részére olcsó kamatozású függő államkölcsön utalványozása iránt. A tanács jelentése a törzsvagyon alapnak állagáról. U. an-

nak előterjesztése a Riegler testvéreket terhelő csatorna magánkölcsönnek behajthatatlanság címén való leírása iránt. Mihályi Gyula kioszk bérlőnek az iránti kérelme, hogy a zene alkalmával a kioszk körül fizetéses székeket felállíthasson. A tanács betérjeszti a Fodor és Reistinger és Tabakovits Emil építésszel az építendő 6 elemi iskola terveinek elkészítése iránt megkötött szerződést jóváhagyás végett. A tanácsnak javaslata a tanoncotthon létesítése iránt. A tanácsnak a város felmérési s térképezési munkálatainak ifj. Dömötör Bertalanra való átruházása iránti javaslata. A tanács bejelenti, hogy az Aradon építendő jóságigazgatósági palota építési munkáinak aradi ipar-okra és vállalkozókra leendő ruházása érdekében a földmívelésügyi miniszteriumhoz felterjesztést intézett. A tanácsnak javaslata az Orczy-utcának rendezése tárgyában U. az javaslata a városi lythografiának mellőzése iránt. A tanács bemutatja a csatorna és vízvezetési berendezési magánkölcsön alapnak 1907. évi számadási zárlatát és vagyon mérlegét. A tanácsnak javaslata a gáji tanító házának felépítése iránt. A közlekedési bizottságnak javaslata az autobus vállalatnak felszerelése, a fordának s menetdíjainak, valamint a megálló helyeknek megállapítása tárgyában. A Weitzer vaggongyárnak kérelme gyártelepének bővítése céljából teleknek vétele tárgyában.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

— Vörös László a Vacuum Oil Company elnöke. A P. N. írja: A nagy petrolenmárcnak, mely a magyar és osztrák petrolenmárcok és Rockefeller petrolen-trösztjének alapítása, a Vacuum Oil Company között életre-halálra folyik, alighanem érdekes fordulatot fog adni az, hogy Vörös László volt kereskedelemügyi miniszter élére áll a Vacuum Oil Company-nak. Jó forrásból halljuk ugyanis, hogy Vörös László egy két nap előtt írta volna a *szereplést*, mely őt a Vacuum Oil Company Részvénytársaság elnöki székébe illette. A Vacuum-társaság 1899 ben alakult s most tizenöt millió korona a részvénytőkéje. A társaságnak Magyarországon Almásfüzitőn, Ausztriában pedig Dzeditzben van petrolenmárcja. Közel egy esztendeje, hogy éles harc folyik a társaság és a magyar és osztrák gyárak között, melyre természetesen a harcoló felek erősen ráfizetnek. Beavatottak Vörös László kinevezésével a petrolenmárc békés befejezésére vonatkozólag az eddiginél kedvezőbb véleménynyel vannak.

— Tenyészállatdíjazás. Az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület június 14-én *Glogovac* községben, június 21-én pedig *Elek* községben tenyész- és szarvasmarhadíjazást rendez, mely alkalommal a lovaknál 1200 korona, a szarvasmarháknál pedig 1500 korona díj kerül a kizsádkák között kiosztásra, míg a nagytenyészőket, akik a díjazáson részt vesznek, oklevelekkel tüntetik ki. A díjazásokon csakis aradvármegyei gazdák vehetnek részt saját nevelésű vagy olyan tenyészállatokkal, amelyek már legalább egy év óta birtokukban vannak.

Uj-aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Uj-Arad, május 5.

Május hónap beálltával az időjárás menetében sikeres változás állott be. Az esős, hűvös napok elmaradtak és helyükbe verőfényes (enyh) meleg időt kaptunk. Ugy, hogy azt mondhatni, hogy az utóbbi napok időjárása máris sokat javított a kedvezőtlennek jelzett mezőgazdasági állapoton.

Felette üdvös lenne tehát, ha a mostani időjárás állandósulna, hogy a vetések fejlődése továbbra is biztosítva legyen.

A gabonaüzlet irányzata, számolva a kedvezőbbre fordult kilátásokkal, ellanyhult. Az árak visszaestek.

A mai piacon élénkebb forgalom és jó árak mellett elkelt:

- 600-700 mm. buza 11 20-30
- 500-600 mm. tengeri 5 80-85
- Névlages jegyzés:
- Rozs 8 90-9.
- Zab 6 70-6 80
- Árpa 6 40-50

A gabonaárak 50 kilogrammonként koronában értendők.

Budapesti ár- és értéktáza.

- Az Aradi Közlöny távirati tudósítása -

Budapest, május 5.

Lanyha, 20 fillérrel olcsóbb árak.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli árlat	5 órai árlat
Buza májusra . . .	11.73-11.74	11.77-11.78
Buza októberre . . .	10.10-10.11	10.07-10.08
Zab októberre . . .	6.50-6.51	6.56-6.57
Rozs októberre . . .	8.86-8.87	8.75-8.76
Tengeri májusra . . .	6.43-6.44	6.42-6.43

Zárul 5 órakor.

Osztrák hitelrészvény	530 -
Magyar hitelrészvény	740 -
Közuti vasut részvény	543 -

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

- Május 5. -

Magyar elsőrendű: Orosz nehéz páronként 400 kilogrammon felül súlyban fillérig; közép páronként 300-400 kilogrammig terjedő súlyban fillérig; fiatal nehéz páronként 300 kilogrammon felül súlyban 130-131 fillérig; fiatal közép páronként 251-320 kilogrammig terjedő súlyban 132-134 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 134-136 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 250 kilogrammon felül súlyban fillérig; közép páronként 240-260 kilogrammig terjedő súlyban fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban fillérig.
Sertéslettszám: Május hó 1. napján volt készlet 33.751 darab, május 2. napján felhajtott 1047 darab, május 2. napján elszállított 205 darab, május 4. napjára maradt készletben 34.593 darab.
A hitelt sertés üzlet irányzata: Változatlan.

IDEGENEK ARADON.

- Május 5. -

Fehérkereszt-szálloda, Dobó István dr. ügyvéd Temesvár. — Knott József építőmester Lugos. — Wappel Viktor utazó Budapest. — Radislints Ferenc kir. főmérnök Temesvár. — Rosenberg Alfréd bankhivatalnok Arad. — Szász Sándor utazó Budapest. — Kreuz Gusztáv utazó Budapest. — Gellért Henrik utazó Budapest. — Hoffmann József utazó Temesvár. — Török A. mérnök Budapest. — Adler Samu utazó Budapest. — Deutsch Henrik kereskedő Budapest. — Lustig Imre utazó Mondorlak. — Schram Viktor utazó Brassó. — Mandl Zsigmond utazó Brassó. — Rónai Bernát utazó Budapest. — Grünwald Vilmos utazó Prosnitz. — Gyulai Sándor utazó Budapest. — Lampf Albert utazó Parduboj.

Központi szál oia. Hargineantin Titus kir. pénzügyi tanácsos Temesvár. — Falk Antal utazó Debrecen. — Szántó Lajos utazó Budapest. — Fellkert Izidor utazó Budapest. — Wagner Henrik utazó Kinkovei. — Róth József utazó Budapest. — Berkovits Hermanné kereskedő Erád. — Satul B. né kereskedő Kristyor. — Blum József utazó Szászrégen. — Weisz Hugó fakereskedő Temesvár. — Gábor Gábor titkár Budapest. — Lónyay Ferenc miniszteri tanácsos Budapest. — Dobokay Lajos miniszteri tanácsos Budapest. — Lekky István miniszteri o. tanácsos Budapest. — Tiseh Jakab magánhivatalnok Budapest. — Horn Béla utazó Budapest. — Glück József utazó Budapest.

Vass szálloda Zigre Miklós ügyvéd Nagyvárad. — Kusztág Lajos utazó Budapest. — Nenfeld Mór utazó Budapest. — Króth Vilmos utazó Debrecen. — Halem Mózes utazó Szniatin. — Zimmermann Alfréd utazó Budapest. — Abraham Lipót utazó

Szeged. — Ungai J. Ármin kereskedő Monyoró. — Velics Mihály ügyvéd Kisjenő. — Klein Emanuel fakereskedő Galaa.

Pannónia szálloda. Kalmár Lajos kereskedő Szeged. — Ráth Lurius lelkész Vamosház. — Benyo Emil mérnök Budapest. — Ardelean Miklós s. jegyző Versec. — Duneitz Vilmos utazó Budapest. — Weitsl Antal utazó Bécs.

URANIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadságtér mellett.)

Arad mozgófényképben.

Műsor 1908. május hó 6-án, szerdán:

1. Misztikus budoár. Fantasztikus. — 2. A hívívő. Dráma. — 3. Lottó-nyeremény. Humoros. — 4. Farcsa utazás. Színes. — 5. Elkésett szerelem. Dráma. — 6. Budapest látkepe. Látványosság. — 7. Pórujárt szerelmes. Mulatságos. — 8. Arad látkepe. Látványosság. — 9. A pezsgő. Humoros. — 10. A Mont-blanc. Látványosság.

Minden előadás alatt katonazené játszik. — Cukrászda. Előadások hétköznapokon délután 5 órától kezdve este 10 óráig.

NYILTER.*

Nyilatkozat.

Alóltrott, Györffy Arnold bírósági végrehajtó, miután dr. Schmitt Sándor aradi ügyvéd ur, mint Odray Antal ur jogi képviselője tudomásomra hozta, hogy Katona Imre aradi hírlapíró egy ellene folyamatba tett büntgyben a nagyvárad esküdtbíróság előtt azzal is védekezett, hogy én állítólag oda nyilatkoztam volna ő előtte, hogy a házi urak között Odray Antal urnak van nálam a legtöbb végrehajtási ügye: Odray ur felkérésére kijelentem, hogy Katona Imre urnak ezt soha nem mondtam, ez a valóságnak nem felel meg és különben is hivatalos dolgokról harmadik személyekkel szemben tárgyalni nem szoktam.

Kelt Aradon, 1908. évi május hó 4 ikén.

Györffy Arnold s. k.

kir. bír. végrehajtó.

E öttünk:

Czigler István s. k.

tanu.

Tóth Béla s. k.

tanu

1878

Dr. Leitner Ernő

f. é. május hó 1-től 1898

Gróf Apponyi-ut (Nagy körut) 8. sz. alatt lakik.

Dr. Szathmáry Béla

ügyvédi irodáját

Erzsébet-körut 30. szám alá helyezte át.

1876

* Az ezen rovat alatt kösölttekért nem vállal felelősséget a szerkesztő

Dr. Horváth Kornél

orvos

lakását a Neuman-palotából **Weitzer János-** (templom) **utca 10. szám,** földsz. alá (a polgári fiúisk. szemben)

helyezte át.

1880

Rendel: délelőtt 11-12-ig és délután 2-4-ig.

Egy értékes recept

amely a legcsodálatosabb fogápolószerül szolgál, 1878-ban lett Boursaud Pr. által feltalálva, és ez még ma is a Benediktine rend Soulaei osztályának titka, amelyet továbbra is gyártanak az emberiség boldogítására. A fogkonzerváló szerek, ugymint: Benediktini szájaviz, Benediktini fogpaszta és a Benediktini fogpor az egész világon jó hírnévnek örvendenek; dacára a konkurencia minden erőlködésének és számtalan utáztatnak, a Benediktini-készítmények e téren a legkiválóbb értékek és legjobbak. Ezek antiszeptikus tulajdonságuknál fogva az egyedüli hatásos segédeszközök a szép és egészséges fogak megtartására. A Benediktini szájaviz, fogpaszta és fogpor csakis eredeti csomagolásokban kapható a gyógyszerárakban, illatszerárakban és drogeriákban. Utáztatoktól óva intjük!

5943

Pénzének ellensége,

ki azt francia pezsgőért szórja, mikor egyenértékű hazai terméket sokkal olcsóbban kaphat.

Az én valódi kölni vizem

destillálva, a feltaláló, az én ősm. eredeti receptje után, az egész világon az itt látható hatásáigilag bejelentett árnyelzéssel ismeret s.

Johann Maria Farina, Jülichplatz 4. Köln a. Rh. ssabadalmazott szállítója az osztrak császárnak és magyar királynak, valamint a legtöbb császári és királyi udvaroknak. Csakis eredeti csomagolásban kapható a szakszerű üzletekben.

594

Sirolin

Ennek az élelgyet és a testet, megpuhított a köhögést, vésőcsőt, öjöl imarad.

Tüdőbetegségek, köhögés, skrofutózis, influenza

ellen számtalan tiszte és orvos által megpuhított ajánlva.

Méghogy értékeses vizszelést is készített, kérjen mindezt „Roche” eredeti csomagolásban.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Sváj)

„Roche”

Ennek az élelgyet és a testet, megpuhított a köhögést, vésőcsőt, öjöl imarad.

Költözők figyelmébe.

Villanyvilágítás, villany-csengő berendezés és javításokat, petroleum lámpák átalakítását gáz és villanyra legolcsóbban, szakszerűen végzem.

Luszterek gáz és villanyra, gyári árban eladók, továbbá Auer égők, izzólámpák, gyöngyrotok és üveg felszerelések. 1485

Diamant Ferencz,

Atzél Péter-utca 2., színház főbejáratával szemben (Bohus-udvarban.)

Ruggyanta bélyegzők,

kelet-bélyegzők, számozó-gépeket, dombornyomósajtók, monogramok, köriratu pecsétnyomók a legfinomabb kivitelben, jutányos árakon szerezhetők be, ugyszintén

Számozó-gépek javítását

jutányos árak mellett eszközölöm.

Schubauer J.

vésnöki műtermében 565

Arad, Salacz-utca 3.

Varrónőt

keresek,

ki önállóan jól szabni és egy varrodát vezetni tud.

1850

Ajánlatok

Menczer Adolf

Brádra küldendők.

Fajtiszta riparia portalis alanyon oltott elsőrendű, duggyökérzetű bor- és csemegefajú 296

szőlő-oltványokat,

valamint gyökeres riparia portalis

szőlő-vesszőket

bármely mennyiségben szállít

HÁMORY GAZDASÁG

szőlőoltvány-telepe Arad.

Bővebb felvilágosítással és árajánlással szívesen szolgál

Deák Ferenc-utca 3. szám alatt.

Telefon 329.

Feltűnő újdonság!

DÉLICE

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mászt nem szívhat. 311

SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY.

M. Cormick
amerikai aratógép-gyár

igazgatósága és főraktára: •

Budapest, V., Alkotmány-utca 12.

Knecht E. John igazgató.

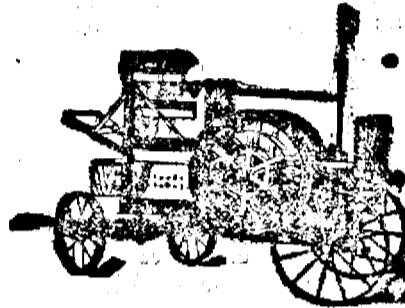
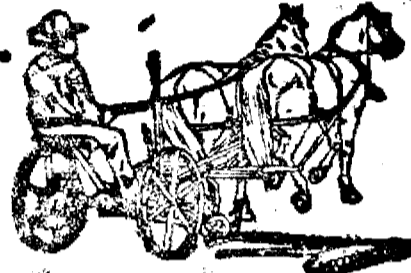
Mc Cormick kévekötő-arató-

gépei és marokrakó-arató-

gépei a magyar viszonyoknak

megfelelően külön lesznek gyártva.

Es nem áras frázis, hanem tény!

Vezérképviselők Kovács Soma és Tár-a urak Aradon. 5896

Telefon 848. sz.

Jégszekrények.

Legujabb amerikai rendszer, magyar szabadalom bej.

Jégtartány vasrácsból és sodronyhálóból

jéggel együtt

csekély havi részletfizetésre kaphatók:

Husserl, Manó

bádogosnál 1767

Arad, zsidó-templom épület.

Kitűnő minőségű hódifarku

battonyai cserép

a legolcsóbban beszerezhető

Papp József Gyula

tégla és cserépgyárosnál

Battonyán.

helybeli elárusítás nagyban és kicsinyben az

Aradi Kőműves és Ácsiparosok

vállalati szövetkezeténél

Boros Béni-tér 6. sz.

Telefon 275. 1891

Könyvkötészetünkben

egy ügyes fiu

tanulónak

fizetéssel

felvétetik.

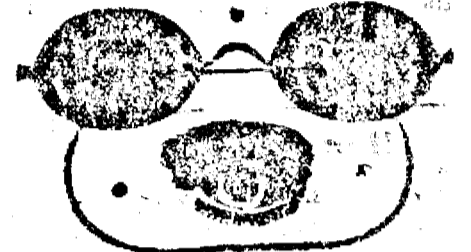
Bővebbet a kiadóhivatalban.

Csőrendű lészerész Eriel.

DICK-SAMU

írás és lészerész

Arad, Kőrösi-tér és Welter János-utca sarján

Had és javít mindennemű órákat két év jótállás mellett a legolcsóbb árakon. Raktáron tart mindennemű szemüveg készletet a legkülönbözőbb kiállításban, legújabb lészerész, orrcsípítő és szemüvegek arany ezüst, nickel és lészerész báká csont keretekben, legjobb lészerész.

Nagy raktár sűrűségi fokozókban, bor, must és sörész részére, továbbá mindennemű hovárták, mindennemű kivitelben.

Szemüvegek és orrcsípítőék csomagolásáért azertint azonnal felvételre.

190-1906. vntó szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagyhalmgyi kir. járásbírósnak 1907. évi V. 304. számú végzése következtében, Dr. Pap Teodor ügyvéd által képviselt Serb Ilie nagyhalmgyi lakos javára, Serb Zsuzso lui Nikentore acsuval lakos ellen 211 kor. 30 fill. s jár. erejéig 1908. évi január hó 18-án fogatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 694 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: szarvasmarha, alma és egyéb ingóságok nyilvános árverésen eladatok.

Mely árverésnek a nagyhalmgyi kir. járásbírósnak 1907. évi V. 304/4. számú végzése folytán 217 kor. 30 fill. tőkekövetelés, ennek 1900. évi március hó 1-ső napjától járó 5% kamatai, 1/2% váltódíj és eddig összesen 135 kor. 03 fill. érben bíróság már megállapított költségek erejéig, Acsván, alperes lakásán leendő megtartására 1908. évi május hó 11-ik napjának d. e. 10 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le-és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Nagyhalmgy, 1908. évi április hó 27. napján.

Riedl Akos,

kir. bir. végrehajtó.

1899

APRÓ HIRDETÉSEK.**Eladó**

egy használt, teljesen jó karban levő Osborne kévekötő aratógép és két Osborne kaszálógép két lóra, 150 cm. vágásszélességgel. Felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg. 1804

Bérben

keresek egy kis házat, lehetőleg a Választó-utcában vagy annak közelében. Cim a kiadóban. 1877

Jég,

kristály tiszta. Kapható havi bérletben naponta házhoz szállítva. Petőfi-utca 7/a. Telefon 199. szám. 1681

Hegyi bor

1907. évi, korcsmárosok vagy fogyasztási szövetkezetek részére hordónként is eladó. Felvilágosítást ad Vojtek Alajos Arad. 1653

3 szobás lakást

fürdő- és cselédszobával lehetőleg új házban aug. 1-re keresek. Ajánlatok bér megjelölésével a kiadóba kéretnek hivatalnok jellegére. 1795

Bélyeg-ritkaságok

nagyobb gyűjtők részére, nagyobb gyűjtő-füzetekben kaphatók. Ingsz I. és Fia könyvkereskedésben. - Arad- és temesmegyei telefon 517. 201

Veszek könyvtárakat

és hangjegyeket. Minden ujdonság raktáron. Antiquarkönyvek. Könyvtárak berendezése. Nyomatványok elkészítése. A „M-kvtár” és „Univ. Bibliothek” összes számai raktáron. Kölcsönkönyvtár. Kerpel Izsó könyv- és papirkereskedése, Aradon. 212

Állandóan alkalmi vételek.

Hírségi iratok félárban. diszlevélpapír feltűnő olcsón. Festőminták kölcsönintézet. 100000 köt. kölcsönkönyvtár. Krausz Paulin, Színház-épület, telefon 511. 995

Könyvelő,

ki a gépirást is bírja, május 1-ére állást keres. — Cim a kiadóhivatalban.

Intelligens

ösv. urinónél jó házikoszt kapható. Bővebbet Thököly-tér 4., ajtó 3.

Könyvkötészetünkben tanuló leányok felvétetnek.

157—1908. vhtó szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közzhírre teszi, hogy a nagyhalmágyi kir. járásbíróságnak 1908. évi V. 5. számú végzése következtében Dr. Pap Teodor ügyvéd által képviselt Szirka Irimie nagyhalmágyi lakos javára, Bora Györgye Liu Nikulae szirbi lakos ellen 1380 kor. s jár. erejéig 1908. évi január hó 10-én fogatosított biztosítási végrehajtás útján le- és felül foglalt és 1942 kor. 40 fill.-re becsült következő ingóságok, u. m.: szarvasmarha, bór, sör, pálinka és egyéb ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a nagyhalmágyi kir. járásbíróság 1908. évi V. 111/1. számú végzése folytán 1880 kor. tőkekövetelés, ennek 1908. évi november hó 26. napjától járó 8% kamatai, 1/8% váltódíj és eddig összesen 210 kor. 64 fillérben bírólággal már megállapított költségek erejéig, Szirben alperes lakásán leendő megtartására 1908. május 14 napjának d. e. 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. s 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni. Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 102. §. értelmében ezek javára is elrendel- tetik.

Kelt Nagyhalmágyon, 1908. évi április hó 28. napján.

Riedl Akos,

1900

kir. bír. végrehajtó.

Helybeli vendéglőmbé**f. é. június hó 1-re**

ügyes, megbízható
óvadékképes

kimérőt**keresek.**

Feltételek a tulajdonosnál meg-
tudhatók.

Zuckermann Izidor,**Medgyesegyháza.****Új cipész-üzlet!**

Van szerencsém a n. é. közön-
ség szives tudomására hozni, hogy
Batthyány-utca 32. szám alatt
egy a mai kor igényeinek megfelelő

cipész-üzletet

nyitottam, hol úgy a rendelések,
mint kész munkák a legjobb mi-
nőségű anyagból, a legdivatosab-
ban készülnek.

Ugyszintén a javítások ponto-
san és azonnal készítettnek.

A n. é. közönség b. pártfogását
kérve, tisztelettel 425

Márton György,

cipész.

**Tápértékben leggazdagabb,
Hatásában felülmulhatatlan
a Hajós-féle kellemes ízű
Csukamájolaj.**

Gyermekek és felnőttek által egyaránt kedvelt.

Ára egy üvegnek 2 korona. 241

**Fagydagánatok elmulasztására
Fagyviszketegség biztos megszüntetésére**

kítűnő hatásu szer a Hajós-féle

FAGYBALZSAM.

Egy üvegnek az ára 70 fillér.

Tyúkszem már nincs többé!

Igy kiáltanak ezren meg ezren, akik a Hajós-féle

ANAGALLIN

használták. Ára egy üvegnek utasítással 70 fillér.

Fenyőillat a szobában. Ára 70 fillér.

Ibolya, Gyöngyvirág és Heliotrop szobalilatok, üvegje 70 fillér.

**„Never” amerikai gummikülonlegesség, a képzelhető
legjobb óvszer. 6 drb. egy eredeti ferdobozban 2 kor.**

Fenti szerek valódi minőségben kaphatók:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógygyógyászati laboratóriumában

Arad, Andrásy-tér 22. sz., a megyeháza mellett.

194 - 1908. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági
széke a városi épületekben az
1908—1909-iki téli időnyben szük-
séges 2700 m³ bükk és cser tüzif-
fa szállítása iránt folyó évi majus
hó 11-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Ajánlat tehető más tüzfára is.
Bánatpénzül leteendő a kikiál-
tási ár 10%-a készpénzben vagy
elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen csak írásbeli
ajánlatokkal lehet részt venni.

Az írásbeli ajánlatok lezártan
nyújtandók be, s csak akkor
vétnak figyelembe, ha azokhoz a
bánatpénz letételére vonatkozó
letéti jegy mellékelve van, s ha az
ajánlatot tevő kijelenti, hogy az
árlejtési feltételeket ismeri és el-
fogadja.

Az árlejtési feltételek a 104. sz.
szobában az árlejtést megelőzőleg
is megtekinthetők, a hivatalos
órák alatt.

Arad sz. kir. város gazdasági
székének 1908. évi április hó 27-én
tartott üléséből.

Gazdasági szék.

Jóforgalmu üzlethelyiség

élénk forgalmu helyen, a volt Kohn-féle
házban teljes berendezéssel, de áru nél-
kül, kedvező feltételekkel

azonnal kiadó.

Bővebbet

1879

Holländer Sámuel gőzmalom tulaj-
donosnál Csermő.